

Överenskommelse om ändringar och tillägg i Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP- KR)

Parter

Arbetsgivarsidan

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Sobona - Kommunala Företagens Arbetsgivarorganisation (Sobona)

Arbetstagarsidan

Svenska Kommunalarbetareförbundet, OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna träffar denna överenskommelse om ändringar och tillägg i Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - AKAP-KL i enlighet med § 2 i förhandlingsprotokollet till överenskommelsen om AKAP-KL den 4 oktober 2013.

Anmärkning

Förteckning över genomförda ändringar beskrivs i ett särskilt dokument som inte har kollektivavtals ställning. Förteckningen finns bilagd denna överenskommelse.

Genom denna överenskommelse ändras lydelsen i Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - AKAP-KL samt i bilagor. Med anledning av Sveriges Kommuner och Landstings namnbyte till Sveriges Kommuner och Regioner byter avtalet namn till Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - AKAP-KR.

Till avtalet hör följande bilagor:

- a) Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - AKAP-KR (bilaga 1),

- b) Centrala och lokala protokollsanteckningar, med underbilaga A (bilaga 2),
- c) Centrala protokollsanteckningar (bilaga 3),
- d) Särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten (bilaga 4),
- e) Lokalt kollektivavtal AKAP-KR (bilagorna 5 och 6), och
- f) Anslutningsvillkor (bilaga 7).

§ 2 Ändringar och tillägg

I avtalet ska också ingå de ändringar och tillägg till avtalets bestämmelser som parterna träffar överenskommelse om under tid då avtalet gäller.

§ 3 Rekommendation om Lokalt kollektivavtal AKAP-KL/KR

Med anledning av att denna överenskommelse endast avser ändringar och tillägg till gällande centrala och lokala överenskommelser så avser nedanstående rekommendation om Lokalt Kollektivavtal vid detta tillfälle endast de kommunalförbund som övergått från Kommunala Företagens Samorganisation (KFS) till arbetsgivarförbundet PACTA, numera Sobona - Kommunala Företagens Arbetsgivarorganisation, och som tidigare inte tecknat Lokalt kollektivavtal AKAP-KL.

Parterna rekommenderar berörda arbetsgivare som är kommun, region eller kommunalförbund och berörda arbetstagarorganisationer att anta Lokalt kollektivavtal AKAP- KR som lokalt kollektivavtal med den utformning och det innehåll som framgår av bilaga 5. Parterna är överens om att ett sådant avtal ska anses ha kommit till stånd genom att arbetsgivaren beslutar att anta det som lokalt kollektivavtal. Arbetsgivaren ska lämna protokollsutdrag över beslutet till berörd arbetstagarorganisation som begär det.

§ 4 Lokalt kollektivavtal AKAP- KR för vissa medlemmar i Sobona

För de arbetsgivare som är medlemmar i Sobona och inte omfattas av § 3 ovan och berörda arbetstagarorganisationer träffas härmed Lokalt kollektivavtal AKAP- KR enligt bilaga 6.

§ 5 Fredsplikt och giltighet m.m.

Fredsplikt och giltighet m.m. i förhandlingsprotokollet till överenskommelsen om AKAP-KL den 4 oktober 2013 äger fortsatt giltighet.

Parterna är överens om att ändringarna i denna överenskommelse gäller från och med den 1 januari 2023 och tills vidare.

§ 6 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

.....

Justeras

För Sveriges Kommuner och Regioner

.....

För Sobona – Kommunala Företagens Arbetsgivarorganisation

.....

För Svenska Kommunalarbetareförbundet

.....

För OFRs förbundsområde Allmän kommunal verksamhet
jänte i förbundsområdet ingående organisationer

.....

Vision

.....

Akademikerförbundet SSR

För OFRs förbundsområde Hälso- och sjukvård
jämte i förbundsområdet ingående organisationer

.....

För OFRs förbundsområde Läkare
jämte i förbundsområdet ingående organisationer

.....

För Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd

.....

Lärarförbundet

.....

Lärarnas Riksförbund

För AkademikerAlliansen
och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer

.....

Förteckning över ändringar och tillägg i Överenskommelse om ändringar och tillägg i Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP- KR) 2021-12-17

Denna förteckning har inte kollektivavtals ställning utan är endast en övergripande beskrivning av genomförda ändringar.

Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KR)

Bilaga 1

Avtalet ändrar namn till AKAP-KR, tidigare AKAP-KL

Följande paragrafer innehåller ändringar

§ 1, Tillämpningsområde

- Förändring av krets av arbetstagare som omfattas av AKAP-KR.

§ 3, Pensionsavgifter

- höjda nivåer av pensionsavgifter

§ 4, Betalning av pensionsavgift:

- Betalning av tillägg till pensionsavgift enligt underbilaga A sker årligen.
- Pensionsavgifter och eventuella tillägg till pensionsavgift betalas till den traditionella tjänstepensionsförsäkring eller den tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som arbetstagaren väljer.

§ 4 a, Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP)

- Paragrafen är flyttad till ny § 17.

§ 5, Val av försäkringsgivare:

- Bestämmelse om placering av tillägg av pensionsavgifter vid val av försäkringsgivare.
- Hänvisning till § 4a är ändrad till § 17.

§ 6, Information

- Tillägg av pensionsavgift tillförd till paragrafen

§ 7, Utbetalning av pension:

- Ändrad lägsta uttagsålder av avgiftsbestämd ålderspension
- Särskild överenskommelse om utbetalning lägst i 10 år infört

§ 10, Familjeskydd

- utgår

§ 11 Finansiering och tryggnad

- blir ny § 10, ändrad numrering och följdändringar för efterföljande numreringar.

§ 11, Alternativ tillämpning,

- Tidigare § 12. Första – tredje stycket utgår. I fjärde stycket borttagen åldersgräns.

§ 13, Pensionsnämnd,

- Redaktionell ändring.

§ 15, Handläggning av tvister,

- Sobonas Förhandlingsordningsavtal tillagt.

Bilaga 2 Centrala och lokala protokollsanteckningar

Inledande text tillförd

- Tidigare p 2 flyttad till p 3 b)
- Ny punkt 2 införd. Undantag från AKAP-KR
- Tidigare punkt 3 flyttad till punkt 4.
- Ny punkt 3 a), avtal om byte till AKAP-KR
- ändrad numrering
- Tidigare punkt 7 följdändrad till punkt 8. Tillägg med Sobonas Branschöverenskommelse (BÖK)

Ny underbilaga A till centrala och lokala protokollsanteckningar tillförd.

- Övergångsbestämmelser till AKAP-KR

Bilaga 3 Centrala protokollsanteckningar

- Punkten 3 utgår och ändrad numrering och följdändringar efterföljande numreringar.

- Punkten 8 utgår och ändrad numrering och följdändringar efterföljande numreringar.
- Ny punkt 11, Garantilösning för Sobona
- Ny punkt 12, utredning om pensions- och försäkringsinformation
- Ny punkt 13, utredning av icke arbetsföra
- Ny punkt 14, modernisering av efterlevandeskydd
- Ny punkt 15, tidigast utbetalningsålder
- Ny punkt 16, information valprocess
- Ny punkt 17, särskild avtalspensionen för räddningstjänsten
- Ny punkt 18, inflytande- och valcentralsfrågor
- Ny punkt 19, PA-KFS 09 T

Bilaga 5

Namnändring på avtalet till AKAP-KR

Bilaga 6

Namnändring på avtalet till AKAP-KR

Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KR)

§ 1 Tillämpningsområde

Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KR) gäller för arbetstagare med anställning hos kommunal arbetsgivare, om han eller hon inte omfattas av andra bestämmelser om pension genom anställningen.

Anmärkning

Vissa undantag från AKAP-KR framgår av Centrala och lokala protokollsanteckningar, bilaga 2, punkt 1 och 2.

Övergångsbestämmelser till AKAP-KR finns i AKAP-KR, Centrala och lokala protokollsanteckningar, bilaga 2, underbilaga A.

I AKAP-KR menas med kommunal arbetsgivare; kommun, region, kommunalförbund, medlem i Sobona samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.

AKAP-KR gäller för en arbetstagare som tillträder en anställning innan han eller hon fyllt i 32 a § LAS angiven ålder.

En arbetstagare är skyldig att följa de ändringar av bestämmelserna som parterna träffar överenskommelse om. Detta gäller även en före detta arbetstagare i de delar som rör utbetalning av pension.

§ 2 Pensionsgrundande lön

Med pensionsgrundande lön avses ersättning som utges och är definierad som avlöningsförmån enligt gällande kommunala centrala kollektivavtal.

I den pensionsgrundande lönen ingår det lönebortfall som uppkommer när arbetstagaren är ledig med ersättning enligt SFB avseende sjukdom, arbetsskada eller olycksfall, samt under sjuklöneperioden enligt SjLL. I den pensionsgrundande lönen ingår även det lönebortfall som uppkommer när arbetstagaren är ledig enligt FörL eller med graviditetspenning.

Motsvarande gäller vid ledighet utan rätt till förmåner på grund av fackligt förtroendeuppdrag, dock ej för uppdrag på heltid som överstiger ett år.

Mellan arbetsgivaren och arbetstagaren får överenskommelse träffas om att den pensionsgrundande lönen även omfattar annan avlönings- eller anställningsförmån.

En arbetstagares pensionsgrundande lön beräknas per halvt kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp delat med två.

§ 3 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på arbetstagarens pensionsgrundande lön enligt § 2.

Pensionsavgiften är 6 procent på den pensionsgrundande lönen till och med ett gränsvärde som för ett halvt kalenderår uppgår till 7,5 inkomstbasbelopp delat med två.

Pensionsavgiften är 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande lönen som för ett halvt kalenderår överstiger gränsvärdet 7,5 inkomstbasbelopp delat med två, intill dess att arbetstagaren fyllt i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 6 procent på hela den pensionsgrundande lönen.

Anmärkning

Eventuella tillägg av pensionsavgift framgår av underbilaga A till Centrala och lokala protokollsanteckningar, bilaga 2.

En arbetstagare tillgodoräknas pensionsavgift från arbetsgivaren endast om den för halva kalenderåret, efter uppräknings enligt § 4, är högre än 0,75 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då arbetstagaren inte ska tillgodoräknas pensionsavgift betalar arbetsgivaren ut motsvarande belopp direkt till arbetstagaren i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Ersättningen betalas dock inte ut om beloppet understiger 100 kronor avseende ett halvt kalenderår. Utbetalning av ersättning avseende ett halvt kalenderår regleras nästkommande halvår, senast vid utgången av september respektive mars månad. Från och med år 2019 uppräknas nivån 100 kronor årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

Från och med den tidpunkt då arbetstagaren får rätt till

a) partiell sjuk- eller aktivitetsersättning utifrån nedsatt arbetsförmåga i anställningen, eller

b) partiell livränta enligt SFB i minst motsvarande grad som arbetstagaren till följd av arbetskada får sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt,

ska gränsvärdet 7,5 inkomstbasbelopp delat med två bestämmas i proportion till sysselsättningsgraden med hänsyn tagen till sjuk- eller aktivitetsersättningens eller livräntans omfattning.

Gränsvärdet 7,5 inkomstbasbelopp delat med två ska, för en arbetstagare med en överenskommen fast kontant lön som överstiger 62,5 procent av inkomstbas-

beloppet, bestämmas i proportion till anställningstidens längd i dagar under den period för vilken pensionsavgift beräknas. Vid beräkningen ska inte medräknas ledighet som inte är pensionsgrundande.

§ 4 Betalning av pensionsavgift

Pensionsavgiften för ett halvt kalenderår, uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet, ska betalas av arbetsgivaren vid två tillfällen per halvt kalenderår. Inbetalningar görs senast den 31 mars och den 30 juni respektive den 30 september och den 31 december.

Betalning av eventuella tillägg av pensionsavgift enligt underbilaga A till centrala och lokala protokollsanteckningar, bilaga 2 sker årligen till den avgiftsbestämda ålderspensionen senast den 31 mars påföljande år.

Pensionsavgift och eventuella tillägg av pensionsavgift betalas till den traditionella tjänstepensionsförsäkring eller den tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som arbetstagaren väljer. Pensionsavgift inklusive eventuella tillägg av pensionsavgift fortsätter att betalas till den valda försäkringen tills arbetstagaren gör ett nytt val.

§ 5 Val av försäkringsgivare

För placering av pensionsavgift och eventuella tillägg av pensionsavgift kan arbetstagaren välja en traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som meddelas av en försäkringsgivare som har tecknat anslutningsavtal med Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension, KKP i § 17, och som vid varje tidpunkt uppfyller kollektivavtalets krav samt vid var tid gällande anslutningsvillkor, bilaga 7.

Med traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring menas sådan försäkring som anges i 58 kap. 2 § och 4–16 b) §§ IL.

Arbetstagaren har möjlighet att göra ett val av försäkringsgivare i anslutning till närmaste betalningstillfälle enligt § 4.

Om en arbetstagare inte meddelat sitt val av försäkringsgivare till arbetsgivaren i sådan tid som framgår av tredje stycket, betalas pensionsavgiften med eventuella tillägg av pensionsavgift till en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB (publ.). Försäkringen tecknas med återbetalningsskydd som kan väljas bort av arbetstagaren. I övrigt gäller för denna försäkring samma villkor som följer av första och andra stycket.

När en arbetstagare börjar en anställning hos en annan kommunal arbetsgivare som tillämpar kommunala tjänstepensionsavtal fortsätter tidigare val av försäkring att gälla tills arbetstagaren gör ett nytt val.

§ 5 a Löneväxling och särskild avsättning till pension

Löneväxlad pensionsavgift och särskild avsättning till pension kan arbetsgivaren betala till den traditionella tjänstepensionsförsäkring eller den tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som arbetstagaren valt.

Arbetstagaren kan göra ett separat val för placering av löneväxlad pensionsavgift samt särskild avsättning till pension inom ramen för de valbara traditionella tjänstepensionsförsäkringarna eller tjänstepensionsförsäkringarna i form av fondförsäkringar hos valbara försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP och som vid varje tidpunkt uppfyller kollektivavtalets krav samt vid var tid gällande anslutningsvillkor, bilaga 7.

§ 5 b Flytt av pensionskapital

Arbetstagaren får flytta intjänat kapital för avgiftsbestämd ålderspension i enlighet med det flyttregelverk som överenskommits mellan parterna, underbilaga B till anslutningsvillkoren, bilaga 7.

§ 6 Information

Arbetsgivaren ska informera arbetstagaren om arbetstagarens avgiftsbestämda ålderspension, pensionsgrundande lön och inbetald pensionsavgift. Inbetald pensionsavgift vid löneväxling, tillägg av pensionsavgift eller särskild avsättning till ålderspension ska redovisas separat.

§ 7 Utbetalning av pension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension sker efter arbetstagarens ansökan i enlighet med vad som överenskommits mellan arbetstagaren och försäkringsgivaren, dock tidigast från 60 års ålder. Ansökan görs hos den eller de försäkringsgivare hos vilken arbetstagaren är försäkrad.

Avgiftsbestämd ålderspension utbetalas av försäkringsgivaren senast från och med utgången av den tredje månaden efter att försäkringsgivaren tagit emot ansökan, om inte arbetstagaren angett en senare tidpunkt för uttag i sin ansökan. Närmare anvisningar om formerna för ansökan om uttag av avgiftsbestämd ålderspension lämnas av respektive försäkringsgivare.

Om utbetalning inte påbörjats eller ansökan om sådan utbetalning inte inkommit till försäkringsgivaren vid den tidpunkt arbetstagaren har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder plus 12 månader, påbörjas utbetalning vid denna tidpunkt.

Utbetalning ska ske månadsvis och livsvarigt, till och med den månad arbetstagaren avlider. Arbetstagaren kan, efter särskild överenskommelse mellan arbetstagaren och försäkringsgivaren i samband med ansökan om utbetalning av ålderspension, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Om återköpsvärdet för försäkringen motsvarar högst det belopp som framgår av bestämmelserna om återköp i IL kan arbetstagaren få ett engångsbelopp utbetalt, dock tidigast från den i första stycket angivna åldern för tidigast uttag av ålderspension.

§ 8 Uppgiftsskyldighet

En arbetstagare är skyldig att lämna de uppgifter som arbetsgivaren begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning av pensionsavgift eller de uppgifter som behövs för beräkning av särskild avtalspension. Lämnas inte sådana uppgifter kan arbetsgivaren besluta att avsättning av pensionsavgift eller utbetalning av särskild avtalspension ska minskas i skälig omfattning.

Om arbetstagaren genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts eller att för hög särskild avtalspension utbetalas, kan detta belopp avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift eller betalningar av särskild avtalspension.

Ovanstående gäller under förutsättning att arbetstagaren insett eller borde ha insett att till arbetsgivaren lämnade uppgifter var oriktiga.

Arbetsgivaren kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 9 Avgiftsbefrielseförsäkring

Arbetsgivaren tecknar avgiftsbefrielseförsäkring som tillförsäkrar arbetstagaren pensionsavgift i enlighet med de mellan de centrala parterna överenskomna villkoren för sådan försäkring.

§ 10 Finansiering och tryggande

Den avgiftsbestämda pensionen finansieras av arbetsgivaren genom inbetalning av pensionsavgift enligt §§ 3 och 4.

För kommun, region och kommunalförbund tryggas inbetalning av pensionsavgift genom beskattningsrätten på det sätt som följer av lagen om kommunal redovisning.

För en arbetsgivare som är medlem i Sobona, dock inte kommunalförbund, säkerställs på särskilt sätt att inbetalning av pensionsavgift sker enligt §§ 3 och 4.

Tryggande behöver inte göras för särskild avtalspension enligt § 12.

§ 11 Alternativ avtalstillämpning

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare, med överenskommen fast kontant lön som överstiger 83,5 procent av inkomstbasbeloppet, får vid nyrekrytering träffas överenskommelse om att kvarstå i helt annan pensionslösning än AKAP-KR. När överenskommelse träffas om att tillämpa annan pensionslösning gäller denna så länge arbetstagaren är anställd hos arbetsgivaren. Överenskommelse om annan pensionslösning ska anmälas till Pensionsnämnden.

§ 12 Överenskommelse om hel eller partiell särskild avtalspension

Mellan en arbetsgivare och en arbetstagare får överenskommelse om hel eller partiell särskild avtalspension träffas. Sådan överenskommelse kan gälla

- a) den särskilda avtalspensionens omfattning,
- b) den tidpunkt från vilken särskild avtalspension ska betalas ut,
- c) vilken pensionsnivå i procent av underlaget för särskild avtalspension som ska gälla under tid med särskild avtalspension,
- d) om pensionsavgift ska tillgodoräknas arbetstagaren under den tid då särskild avtalspension betalas ut, och
- e) om samordning ska göras med förvärvsinkomst under tid med särskild avtalspension.

Pensionsnivå i procent av underlaget enligt stycket ovan c) ska överenskommas med beaktande av de begränsningar som följer av 28 kap. 8 § och 58 kap.

11 § IL i den del som innebär att pensionen under de fem första åren betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp.

Om en arbetstagare har hel särskild avtalspension och därefter beviljas hel sjukersättning, ska den avtalade pensionsnivån för särskild avtalspension som avser de inkomstdelar som ersätts av sjukersättningen, från samma tidpunkt sänkas till tio procent. Om arbetstagaren beviljas partiell sjukersättning ska den avtalade

pensionsnivån för särskild avtalspension jämkas i förhållande till ersättnings omfattning.

Underlag för särskild avtalspension beräknas som ett genomsnitt av de tre sista årens pensionsgrundande löner i anställningen hos arbetsgivaren enligt § 2 som föregår året före avgångsåret, uppräknat med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret. För en arbetstagare som inte har varit anställd minst tre hela kalenderår träffas överenskommelse om vilket underlag som ska tillämpas.

Särskild avtalspension kan betalas ut längst in till dess att arbetstagaren fyllt i 32 a § LAS angiven ålder. Särskild avtalspension betalas i vart fall ut till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år eller den tidigare kalendermånad då intjänad pension hos arbetsgivaren börjar betalas ut. Om inte arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om annat upphör partiell särskild avtalspension om sysselsättningsgraden i anställningen ändras eller anställningen upphör på arbetstagarens initiativ.

§ 13 Pensionsnämnd

En pensionsnämnd ska finnas med uppgift att lämna utlåtande avseende tolkning och tillämpning av bestämmelserna i detta avtal på begäran av part, KKP, pensionsadministratör för AKAP-KR, försäkringsgivare som förvaltar kommunalt tjänstepensionskapital enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA 01 och PFA 98 eller försäkringsgivare för tidigare Familjeskydd.

Pensionsnämnden kan godkänna att annan arbetsgivare och företagare tillämpar detta avtal enligt de kriterier som utarbetas i nämnden.

§ 14 Pensionsnämndens sammansättning

Pensionsnämnden består av sex ledamöter.

Till Pensionsnämnden utser Sveriges Kommuner och Regioner tre ledamöter, Svenska Kommunalarbetsareförbundet en ledamot och övriga arbetstagarparter i detta avtal gemensamt två ledamöter. För varje ledamot ska en ersättare utses i samma ordning. Nämnden utser en opartisk ordförande, som inte har rösträtt. Till ordförande kan inte utses representant för part, KKP, pensionsadministratör för AKAP-KR eller försäkringsgivare som förvaltar kommunalt tjänstepensionskapital enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 och PFA98. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan arbetsgivar- och arbetstagar sidan.

Pensionsnämnden fattar beslut endast om samtliga ledamöter och ersättare för frånvarande ledamöter är eniga om beslutet.

§ 15 Handläggning av tvister

Tvister om tolkning eller tillämpning av bestämmelserna i AKAP-KR handläggs, med de undantag som framgår av andra stycket, i den ordning som föreskrivs i KHA eller Sobonas Förhandlingsordningsavtal. För sådan tvist gäller inte 35 § MBL.

Önskar part fullfölja tvisten efter det att förhandlingsskyldigheten är fullgjord ska parten inom fyra månader från den dag förhandlingen avslutats hänskjuta tvisten till skiljenämnd, på sätt som anges i §16, för slutligt avgörande.

Part som inte fullföljer tvisten inom föreskriven tid förlorar sådan rätt.

Om part så begär ska tvisten i stället handläggas enligt LRA.

§ 16 Skiljenämnd

Skiljenämnden består av sju ledamöter, varav en ordförande. Sex ledamöter och ersättare för dessa utses i samma ordning som gäller för Pensionsnämnden.

Ordföranden och ersättare för honom eller henne utses gemensamt av de organisationer som utsett de övriga ledamöterna.

Före avgörandet i skiljenämnden ska tvistefrågan ha behandlats i Pensionsnämnden. Motsvarande bör också gälla inför domstolsbehandling.

De centrala parterna i AKAP-KR svarar var och en för sina kostnader i skiljenämndförfarandet. Kostnaden för ordförandens medverkan delas lika mellan arbetsgivar- och arbetstagersidan.

Skiljenämndens kansli finns hos SKR.

§ 17 Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP)

Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP) har bildats av parterna för att främja ekonomiskt fördelaktiga pensionslösningar och effektiv administration för kommunala tjänstepensionsavtal.

KKP tecknar anslutningsavtal med försäkringsgivare som därmed blir godkänd försäkringsgivare och ansluts att meddela försäkring för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor. KKP utför därutöver de uppgifter som framgår av bilaga 7 ”Anslutningsvillkor” med underbilagor.

Centrala och lokala protokollsanteckningar

Denna bilaga, med underbilaga A, gäller mellan de centrala parterna samt via det Lokala kollektivavtalet LOK AKAP-KR även mellan de lokala parterna.

1. AKAP-KR gäller inte för en arbetstagare som före år 2014

- a) fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och har nedsatt arbetsförmåga i anställningen,
- b) till följd av arbetsskada fått sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt med minst hälften och därmed fått rätt till livränta enligt SFB med minst motsvarande andel, eller
- c) träffat överenskommelse med arbetsgivaren om särskild avtalspension enligt KAP-KL.

AKAP-KR gäller för en arbetstagare som avses i a) och b) när sådan förmån upphör, förutsatt att arbetstagaren då uppfyller villkoren i AKAP-KR § 1.

2. AKAP-KR gäller inte för arbetstagare som

- a) omfattas av KAP-KL genom *Överenskommelse om ändringar och tillägg i KollektivAvtalad Pension – KAP-KL daterad 2021-12-17*.

3. Arbetsgivaren och arbetstagaren kan träffa avtal

- a) om att AKAP-KR ska gälla istället för KAP-KL, oavsett vad som följer av AKAP-KR § 1, första stycket, för arbetstagare som fortsatt omfattas av KAP-KL genom *Överenskommelse om ändringar och tillägg i KollektivAvtalad Pension – KAP-KL daterad 2021-12-17*.
- b) om att AKAP-KR ska gälla, oavsett vad som följer av AKAP-KR § 1 tredje stycket.

4. Arbetsgivaren kan besluta om högre pensionsavgift än vad som gäller enligt AKAP-KR § 3.

5. För en arbetsgivare som inte tryggar inbetalning av pensionsavgift genom beskattningsrätten enligt AKAP-KR § 10 ansvarar Arbetsgivarförbundet Sobona för en ordning som säkerställer inbetalning av pensionsavgift enligt riktlinjer som inte har kollektivavtals ställning.

Akutsjukhus, enligt särskild förteckning, som förvaras hos Pensionsnämnden, omfattas inte av Sobonas åtagande.

6. För en arbetstagare som 2013-12-31 omfattas av KAP-KL och som 2014-01-01 omfattas av AKAP-KL gäller det val av försäkringsgivare för placering av pensionsavgiften som arbetstagaren gjort, tills arbetstagaren gör ett nytt val.

7. Löneväxlat belopp och särskild avsättning till pension kan föras över till den försäkringsgivare inom ramen för AKAP-KR som arbetstagaren valt separat för sådan pensionsavgift eller – om sådant val inte gjorts – till den försäkringsgivare som är mottagare av den ordinarie tjänstepensionsavgiften.

Träffas lokalt kollektivavtal om löneväxling mellan Svenska Kommunalarbetareförbundet och arbetsgivaren är det lokala kollektivavtalet giltigt först efter godkännande av förbundet centralt.

8. Med lokal och central arbetstagarorganisation avses i AKAP-KR vad som anges i respektive arbetstagarorganisations gällande Huvudöverenskommelse (HÖK) och med Sobona tecknad Branschöverenskommelse (BÖK).

9. Om arbetsgivaren är mer än 30 dagar i dröjsmål med att betala in pensionsavgift i enlighet med AKAP-KR § 4 ska dröjsmålsränta med räntesats om två procent per kalenderår på förfallet belopp betalas. Dröjsmålsränta beräknas från den första dagen då arbetsgivaren är i dröjsmål. Pensionsavgiften inklusive dröjsmålsränta betalas till den eller de av arbetstagaren valda försäkringarna enligt AKAP-KR § 4.

Om arbetsgivaren orsakat att arbetstagarens pensionsavgift enligt AKAP-KR § 4 inte betalats eller har betalats på felaktig grund ska ränta enligt räntelagen påföras pensionsavgiften om inte annat överenskoms.

10. För en arbetstagare med samtidig anställning hos flera arbetsgivare, då sådana anställningar har ett nära samband och är av intresse för arbetsgivarens verksamhet, har centrala parter gemensamt utarbetat en rekommendation avseende hur pensionsavgiften bör beräknas.

11. Vid tillämpning av proportionell beräkning enligt § 3 stycke 6 ska beräkning endast göras för arbetstagare vars sammanhängande anställningstid uppgår eller ska uppgå till minst tre månader.

Arbetsgivaren kan besluta om att även arbetstagare vars anställningstid understiger en sammanhängande tid av minst tre månader ska beräknas enligt § 3 stycke 6.

Övergångsbestämmelser 2023-01-01

§ 1 Inledning

Arbetstagare, som 2022-12-31 omfattas av KAP-KL och PA-KFS 09 ska från 2023-01-01 omfattas av AKAP-KR med de undantag som framgår av *Överenskommelse om ändringar och tillägg i Kollektivavtalad Pension – KAP-KL* den 2021-12-17.

Övergångsbestämmelser i denna bilaga avser tillägg av pensionsavgift i vissa fall.

§ 2 Tillämpningsområde

Övergångsbestämmelser i denna bilaga gäller arbetstagare född mellan 1958 och 1985, som 2022-12-31 omfattas av KAP-KL och som från och med 2023-01-01 omfattas av AKAP-KR.

Övergångsbestämmelser i denna bilaga gäller i tillämpliga delar även arbetstagare född 1958 och senare som 2022-12-31 omfattas av PA-KFS 09 och som från och med 2023-01-01 omfattas av AKAP-KR.

Med arbetstagare i denna paragraf avses:

- a) Arbetstagare som är anställd 2022-12-31 samt 2023-01-01
- b) Arbetstagare som har en anställning i avtalsområdet någon gång inom perioden 2022-10-01 till 2022-12-31 samt påbörjar en ny anställning inom avtalsområdet någon gång inom perioden 2023-01-01 till 2023-03-31.

Övergångsbestämmelser i denna bilaga gäller inte arbetstagare som efter 2022-12-31 avslutar en anställning inom kommunal sektor och därefter återkommer till ny anställning i kommunal sektor efter fler än 90 kalenderdagar från sista dagen i den tidigare anställningen. Dock ska arbetstagare som efter ikraftträdandet blir uppsagd på grund av arbetsbrist och som blir återanställd inom tiden för företrädesrätt till återanställning hos samma arbetsgivare, omfattas av övergångsbestämmelser i denna bilaga.

§ 3 Tillägg av pensionsavgift vid eget val av övergång från KAP-KL till AKAP-KR

Arbetstagare som före 2022-12-31 har ett pågående intjänande av förmånsbestämd ålderspension med en fastställd intjänad pensionsrätt (IPR 2022-12-31) och som valt att byta från KAP-KL till AKAP-KR enligt *Överenskommelse om ändringar och tillägg i Kollektivavtalad Pension – KAP-KL* den 2021-12-17 erhåller tillägg av pensionsavgift enligt § 7 tabell 1.

Tillägg av pensionsavgift avser lönedelar överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp. Tillägg av pensionsavgift betalas årligen, senast den 31 mars påföljande år, enligt AKAP-KR bilaga 1, till den avgiftsbestämda ålderspensionen fram till 65 års ålder.

Anmärkning

IPR 2022-12-31 fastställs enligt Överenskommelse om ändringar och tillägg i Kollektivavtalad Pension – KAP-KL den 2021-12-17, Bilaga A

§ 4 Tillägg av pensionsavgift i vissa fall i AKAP-KR

Arbetstagare född mellan 1958 och 1985 som före 2023-01-01 inte har ett pågående intjänande av förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL men som uppnår en pensionsgrundande lön överstigande 7,5 inkomstbasbelopp på årsbasis under något av åren 2022 till 2026 ska för det året, samt för kommande år med sådan pensionsgrundande lön omfattas av tillägg av pensionsavgift enligt § 7, tabell 1. Tillägg av pensionsavgift avser lönedelar överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp. Tillägg av pensionsavgift betalas årligen, senast den 31 mars påföljande år, enligt AKAP-KR bilaga 1, till den avgiftsbestämda ålderspensionen fram till 65 års ålder.

§ 5 Tillägg av pensionsavgift i vissa fall PA-KFS 09

Arbetstagare född 1958 och senare, som före 2023-01-01 omfattas av PA-KFS 09 och som vid övergången omfattas av övergångspremier enligt PA-KFS 09, omfattas i anställningen efter 2022-12-31 av AKAP-KR med tillägg av motsvarande rätten till övergångspremier enligt PA-KFS 09. Utöver de pensionsavgifter som betalas enligt AKAP-KR utges därutöver tillägg av pensionsavgift enligt § 7, tabell 2. Tillägg av pensionsavgift betalas årligen, senast den 31 mars påföljande år, enligt AKAP-KR bilaga 1, till den avgiftsbestämda ålderspensionen fram till 65 års ålder. Vid byte av arbetsgivare upphör rätt till tillägg av pensionsavgift.

§ 6 Val av försäkringsgivare

För arbetstagare som 2022-12-31 omfattas av KAP-KL och som 2023-01-01 omfattas av AKAP-KR gäller det val av försäkringsgivare för placering av pensionsavgiften som arbetstagaren gjort, tills arbetstagaren gör ett nytt val.

Arbetstagare som 2022-12-31 omfattas av PA-KFS 09 och som 2023-01-01 omfattas av AKAP-KR ska beredas möjlighet att välja försäkringsgivare för den avgiftsbestämda ålderspensionen.

§ 7 Tillägg av pensionsavgift

Tabell 1

Enligt §§ 3 och 4

Födelseår	Tillägg av pensionsavgift i % för lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp
1958	8,5
1959	8,5
1960	8,5
1961	8,0
1962	7,5
1963	7,0
1964	6,5
1965	6,0
1966	5,5
1967	5,0
1968	4,5
1969	4,0
1970	3,5
1971	3,0
1972	2,5
1973	2,0
1974	1,5
1975	1,5
1976	1,0
1977	0,5
1978	0,5
1979	0,5
1980	0,5
1981	0,5
1982	0,5
1983	0,5
1984	0,5
1985	0,5

Tabell 2 PA-KFS 09 enligt § 5

1) Födelseår	Tillägg av pensionsavgift i % för lönedelar till och med 7,5 inkomstbasbelopp	Tillägg av pensionsavgift i % för lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp
1958	1,2	9,5
1959	1,1	9,0
1960	1,0	8,5
1961	0,9	8,0
1962	0,8	7,5
1963	0,7	7,0
1964	0,6	6,5
1965	0,5	6,0
1966	0,4	5,5
1967	0,3	5,0
1968	0,2	4,5
1969	0,1	4,0
1970	-	3,5
1971	-	3,0
1972	-	2,5
1973	-	2,0
1974	-	1,5
1975	-	1,5
1976	-	1,0
1977	-	0,5
1978	-	0,5
1979	-	0,5
1980	-	0,5
1981	-	0,5
1982	-	0,5
1983	-	0,5
1984	-	0,5
1985	-	0,5

Centrala protokollsanteckningar

1. Parterna är överens om att vid försäkring enligt AKAP-KR § 5 är arbetsgivaren försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån är varje försäkrad försäkringstagare.
2. I pensionsåldersutredningen (SOU 2013:25) föreslås trepartssamtal bland annat med avseende på ålder för uttag av tjänstepension. Parterna är ense om att beakta resultatet av trepartssamtalen i denna del.
3. Parterna har gemensamt utarbetat riktlinjer för hur arbetstagaren kan informeras om sin avgiftsbestämda pension, pensionsgrundande lön och inbetalda pensionsavgift i enlighet med AKAP-KR § 6. Riktlinjerna beskrivs i ett särskilt dokument som inte har kollektivavtals ställning.
4. Protokollsutdrag på beslut av Arbetsgivarförbundet Sobonas styrelse angående riktlinjer för säkerställande av inbetalning av pensionsavgift i enlighet med AKAP-KL §§ 4 och 11 (§10 i AKAP-KR) ska tillställas parterna.
5. Pensionsnämnden för AKAP-KR är även Pensionsnämnd för PFA 98, PFA 01 och KAP-KL.
6. Pensionsnämndens kansli finns hos pensionsadministratör för AKAP-KR enligt arbetsordning som fastställs av centrala parter.
7. Parterna ska gemensamt se över tillämpningen av AKAP-KR § 12 senast 2017. Särskild vikt ska läggas vid om regleringen stödjer parternas intentioner om användandet av partiell särskild avtalspension som ett sätt att undvika ett förtida avslutande av anställningar och öppna för ett längre arbetsliv.
8. I § 12 anges att särskild avtalspension i vart fall betalas ut till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år. Parterna är överens att denna ålder fortlöpande ska justeras så att den följer den tidpunkt då sjukersättning kan lämnas enligt SFB.
9. Vid uppräknning med prisbasbeloppet i enlighet med § 4 ska följande prisbasbelopp användas: Det gällande prisbasbeloppet då pensionsavgiften intjänas samt det närmast föregående årets prisbasbelopp.
10. De kollektivavtalslutande parterna ska fastställa de kriterier som krävs för att en traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring ska vara valbar enligt § 5.

11. Parterna är överens om att i särskild ordning införa en garantilösning vid ej inbetalda pensionsavgifter för anställda hos Sobonamedlemmar utan kommunal borgen. Ordningen ska finnas på plats allra senast under år 2024. Innehållet i den nya garantin ska motsvara de garantiskydd som finns på övriga arbetsmarknaden.

12. Möjligheterna till en förstärkt pensions- och försäkringsinformation i partsgemensam regi ska ses över. Utredningen ska vara färdigställd senast den 1 januari 2024.

13. Arbetstagare som före år 2023 fått rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och har nedsatt arbetsförmåga i anställningen eller som till följd av arbetsskada fått sin arbetsförmåga i anställningen nedsatt med minst hälften och därmed fått rätt till livränta enligt SFB med minst motsvarande andel, ska i allt väsentligt omfattas av samma bestämmelser som övriga arbetstagare, men vissa delar kan behöva utredas, bland annat vad gäller förmånsbestämd pension. Centrala parter ska utföra partsgemensam utredning som ska vara färdigställd senast den 31 december 2022.

14. Parterna är överens om att modernisera efterlevandeskydden genom att familjeskyddet i AKAP-KL avskaffas och ersätts. Värdet omhändertas, bland annat i en förstärkt TGL-KL (TGL-KR). Ordningen ska vara på plats senast den 1 januari 2023. Parterna ska träffa överenskommelse senast den 1 oktober 2022. Om sådan överenskommelse inte träffas förlängs familjeskyddet, dock som längst till 31 december 2023 eller annan tidpunkt som parterna kommer överens om.

15. Inför år 2026 ska parterna överenskomma om gällande ålder för tidigaste utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension enligt § 7 stycke 1, med en föresats att lägsta ålder för utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension ska kopplas till gällande ålder för tidigast uttag av allmän pension minus två år.

16. Inför ställningstagande till eget val av övergång från KAP-KL till AKAP-KR enligt *Överenskommelse om ändringar och tillägg i KollektivAvtalad Pension – KAP-KL den 2021-12-17, bilaga A § 3*, ska arbetsgivaren informera arbetstagaren om förutsättningar för ett sådant byte och ge en beskrivning av förändringarna.

17. SAP-R ska förhandlas i särskild ordning med en föresats att göra anpassningar till ett förlängt och förändrat arbetsliv. Värdet av de höjda pensionsavgifterna i AKAP-KR ska beaktas. En överenskommelse ska senast träffas 1 juli 2022.

18. Sveriges Kommuner och Regioner ska verka för att representanter från de centrala fackliga organisationerna som är part på AKAP-KR erbjuds inflytande

genom styrelserepresentation i KPA. Det sker i samband med förändringarna i KPAs bolagsstruktur våren 2023.

Parterna ska vidare utreda förutsättningar och former för en valcentral i partsgemensam regi. Utredningen ska vara slutförd den 1 januari 2023.

19. Parterna är överens om att fortsätta förhandlingarna gällande Sobonas bransch Trafik i syfte att nå en överenskommelse där även Sobonas bransch Trafik omfattas av AKAP-KR. Överenskommelse ska träffas senast 1 juli 2022.

Särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten

§ 1 Rätt till särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten

En arbetstagare med anställning inom räddningstjänsten med huvudsaklig tjänstgöring i utryckningsstyrka har rätt till särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten om han eller hon

- a) avgår från anställningen på egen begäran tidigast från och med kalendermånaden efter den då han eller hon fyller 58 år, och
- b) uppfyller kravet att vid avgången från anställningen tillhört räddningstjänsten under minst 30 år, varav 25 av dessa år fullgjorts i utryckningsstyrka.

Anmärkningar

1. I 25-årsvillkoret inräknas sådan tid då arbetstagaren på arbetsgivarens begäran fullgjort andra arbetsuppgifter eller annan tid som får anses vara en naturlig följd av anställningen, till exempel utbildning.
2. I 25-årsvillkoret räknas in tid i anställning med motsvarande anställningsvillkor hos kommun, medlem i Arbetsgivarförbundet Sobona och annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.
3. Dessa bestämmelser gäller inte för en arbetstagare som omfattas av RiB.

§ 2 Beräkning av särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten

En arbetstagares pensionsunderlag för särskild avtalspension beräknas enligt fjärde kapitlet KAP-KL.

Pensionsnivån är 73,5 procent av pensionsunderlaget vid beräkningstidpunkten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. För delar av pensionsunderlaget överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upp till och med 20 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 55 procent. För delar av pensionsunderlaget överstigande 20 inkomstbasbelopp upp till och med 30 inkomstbasbelopp är pensionsnivån 27,5 procent.

Om en arbetstagare har särskild avtalspension för en arbetstagare inom räddningstjänsten och därefter beviljas hel sjukersättning, ska pensionsnivån för den särskilda avtalspensionen, avseende de inkomstdelar som ersätts av sjukersättningen, från samma tidpunkt sänkas till tio procent. Om arbetstagaren

beviljas partiell sjukersättning ska pensionsnivån jämkas i förhållande till ersättningens omfattning.

§ 3 Avgiftsunderlag

För en arbetstagare som får särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten utbetalad ska i avgiftsunderlaget inräknas 1/12 av pensionsunderlaget för varje kalendermånad som han eller hon har sådan särskild avtalspension, uppräknat med förändringen av inkomstbasbelopp i förhållande till avgångsåret.

§ 4 Utbetalning av särskild avtalspension

Särskild avtalspension betalas ut, med de begränsningar som följer av AKAP-KL § 7, från avgången längst till och med kalendermånaden innan arbetstagaren fyller 65 år.

§ 5 Samordning

Om en arbetstagare med särskild avtalspension har förvärvsinkomst ska den särskilda avtalspensionen minskas med 73,5 procent av sådan inkomst.

Med förvärvsinkomst menas sådan inkomst som kan jämföras med avlöningsförmåner enligt AKAP-KL § 2.

Om en arbetstagare med särskild avtalspension utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än sådan förvärvsinkomst som framgår enligt ovan, kan arbetsgivaren besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp, vilket motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Arbetsgivaren ska inte minska pensionen för sådan del av inkomsten som följer av arbete som arbetstagaren hade innan hans eller hennes ansökan om särskild avtalspension kommit arbetsgivaren till handa.

Samordning ska inte göras om de inkomster som ska samordnas ett visst kalenderår inte uppgår till 24 procent av prisbasbeloppet för detta år.

Beräkningar görs för kalendermånad enligt arbetstagarens preliminära uppgifter. Arbetsgivaren kan fastställa en längre avräkningsperiod.

En definitiv reglering görs för varje kalenderår. Om samordning med annan inkomst gjorts med ett för högt belopp eller ett för lågt belopp ska detta regleras på nästa års pensionsbelopp. Sådan reglering kan göras även efter det att arbetstagaren fyllt 65 år.

Mellan en arbetstagare och en arbetsgivare kan träffas överenskommelse om annan samordning med förvärvsinkomst än vad som följer av denna paragraf.

§ 6 Uppgiftsskyldighet

En arbetstagare är skyldig att lämna de uppgifter om samordningsbara ersättningar, inkomster m.m. som behövs för beräkning av pension enligt arbetsgivarens anvisningar. Lämnas inte sådana uppgifter, eller lämnas felaktiga uppgifter, kan arbetsgivaren besluta att minska pensionen i skäligen omfattning eller att rätten till pension ska upphöra.

§ 7 Tryggande

Tryggande av särskild avtalspension görs i enlighet med § 47 KAP-KL

Lokalt kollektivavtal AKAP-KR

§ 1 Innehåll

Till Lokalt kollektivavtal AKAP-KR, nedan kallat avtalet, hör

1. de bestämmelser som de centrala parterna genom förhandlingsprotokoll den 4 oktober 2013 har träffat överenskommelse om för Avgiftsbestämd Kollektivavtalad Pension, AKAP-KR enligt § 1 vad avser bilagorna 1, 2 och 7 samt §§ 2 och 3, samt
2. de bestämmelser i övrigt som de lokala parterna träffar överenskommelse om ska ingå i avtalet.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2014. KAP-KL upphör då att gälla för de arbetstagare som omfattas av avtalet.

För en arbetsgivare som blir medlem i en arbetsgivarorganisation som är central part i AKAP-KR efter den 1 januari 2014 gäller avtalet med beaktande av 26 § MBL från den tidpunkt som arbetsgivaren blir medlem.

Avtalet upphör vid ingången av ett kalenderår, om en part skriftligen säger upp avtalet minst tre kalendermånader före årsskiftet. Med uppsägningen ska följa ett förslag till nytt kollektivavtal.

Säger en central part upp AKAP-KR upphör avtalet att gälla vid samma tidpunkt, om inte de centrala parter som uppsägningen gäller för kommer överens om annat.

Lokalt kollektivavtal AKAP-KR

§ 1 Innehåll

Till Lokalt kollektivavtal AKAP-KR, nedan kallat avtalet, hör de bestämmelser som de centrala parterna genom förhandlingsprotokoll den 4 oktober 2013 har träffat överenskommelse om för Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension – AKAP-KR enligt § 1 vad avser bilagorna 1, 2 och 7 samt §§ 2 och 3.

§ 2 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller tills vidare från och med den 1 januari 2014. KAP-KL upphör då att gälla för de arbetstagare som omfattas av avtalet.

För en arbetsgivare som blir medlem i Sobona efter den 1 januari 2014 gäller avtalet med beaktande av 26 § MBL från den tidpunkt som arbetsgivaren blir medlem.

Säger en central part upp AKAP-KR upphör avtalet att gälla vid samma tidpunkt, om inte de centrala parter som uppsägningen gäller för kommer överens om annat.

Anslutningsvillkor

Gäller från den 1 januari 2021

Anslutningsvillkor för försäkringsgivare som genom anslutningsavtal med Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP) godkänts och anslutits att meddela försäkring för avgiftsbestämd ålderspension enligt de kommunala tjänstepensionsavtalen AKAP-KR, KAP-KL, PFA 01 samt PFA 98. Dessa pensionsavtal är fortsättningsvis benämnda som kommunala tjänstepensionsavtal.

1. ALLMÄNT

1.1. Anslutningsvillkoren med bilagor gäller för försäkringsgivare som har tecknat anslutningsavtal med KKP från den tidpunkt som framgår av punkten 12.2 nedan.

Bilagor till anslutningsvillkor:

Bilaga A – ”Godkända avgifter för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal” (Godkända avgifter).

Bilaga B – ” Regler för kapitalflytt för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal ” (Flyttregelverk).

1.2. Försäkringsgivare ska erbjuda och meddela traditionell tjänstepensionsförsäkring och/eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring för placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension för arbetstagare enligt kommunala tjänstepensionsavtal.

1.3 Arbetstagare väljer i enlighet med kommunala tjänstepensionsavtal placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension.

1.4. Arbetsgivaren betalar pensionsavgiften i enlighet med arbetstagarens val vid tidpunkt som anges i kommunala tjänstepensionsavtal. Arbetsgivarens åtaganden gentemot försäkringsgivaren utförs av arbetsgivaren utsedd valcentral.

1.5. Anslutningsvillkoren, inklusive bilagor, utgör en del av de vid var tid gällande kommunala tjänstepensionsavtalen. Såväl kommunala tjänstepensionsavtal som anslutningsvillkor med bilagor kan komma att ändras från tid till annan.

2. RANGORDNING

2.1. Kommunala tjänstepensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor¹ utgör kollektivavtal mellan de kollektivavtalsslutande centrala parterna.²

Vid eventuella motstridigheter mellan nedan angivna avtal eller dess tolkning ska avtalen ges tolkningsföreträde i angiven ordning:

1. Kommunala tjänstepensionsavtal samt tolkning av dessa i Pensionsnämnden.
2. Anslutningsvillkor med bilagor och dess tolkning i Pensionsnämnden.
3. Anslutningsavtal.
4. Försäkringsavtal.

Angiven rangordning ska gälla utifrån det faktum att kollektivavtalsparterna förfogar över pensionsavtalen och anslutningsvillkor med bilagor samt de rättigheter och skyldigheter som detta ska medföra för arbetsgivare och arbetstagare inom avtalsområdet. Försäkringsgivaren ska tillse att pensionsavtalet och anslutningsvillkor med bilagor, i vid varje tidpunkt gällande lydelse och uttolkning i Pensionsnämnden, ges genomslagskraft också i förhållande till försäkrade arbetstagare genom att nödvändiga bestämmelser tas in i försäkringsvillkoren eller på annat sätt blir till tydligt avtalsinnehåll i försäkringsavtalen.

3. ÄNDRING AV VILLKOR I KOMMUNALA TJÄNSTEPENSIONS-AVTAL SAMT ANSLUTNINGSVILLKOR MED BILAGOR

3.1. De kollektivavtalsslutande centrala parterna kan ändra bestämmelser i kommunala tjänstepensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor. Ändring av bestämmelser i kommunala tjänstepensionsavtal träder ikraft i samband med underskrift av protokoll till kollektivavtalet alternativt vid särskilt angivet datum. Ändring i anslutningsvillkor och/eller bilagor till anslutningsvillkor träder i kraft den 1 januari det kalenderår som närmast följer beslutet om ändring.

---

¹ Bilaga A till dessa anslutningsvillkor – Godkända avgifter för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal. (Godkända avgifter)

Bilaga B till dessa anslutningsvillkor – Regler för kapitalflytt för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal. (Flyttregelverk)

² De kollektivavtalsslutande centrala parterna är på arbetsgivarsidan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Arbetsgivarförbundet Sobona samt på arbetstagersidan Svenska Kommunalarbetsareförbundet, OFR: förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare jämte i förbundsområdena ingående organisationer, Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd samt AkademikerAlliansen och till AkademikerAlliansen anslutna riksorganisationer.

3.2. KKP ska informera försäkringsgivaren om förändringar i pensionsavtalen och/eller tolkning av bestämmelserna som är av betydelse för försäkringsgivaren.

3.3. Om de kollektivavtalsslutande centrala parterna beslutar att ändra anslutningsvillkor och/eller bilagor till anslutningsvillkor ska KKP senast den 31 mars året innan ändringen träder i kraft skriftligen meddela försäkringsgivaren detta. Om försäkringsgivaren inte önskar fortsätta som valbar försäkringsgivare med ändrade anslutningsvillkor ska försäkringsgivaren skriftligen meddela KKP detta senast den 30 juni året innan ändringen träder i kraft. Anslutningsavtalet mellan KKP och försäkringsgivaren upphör därmed vid utgången av samma år. I annat fall fortsätter anslutningsavtalet mellan KKP och försäkringsgivaren att löpa med de nya anslutningsvillkoren samt bilagor.

4. VISSA DEFINITIONER OCH BEGREPP

4.1 "AKAP-KR" avser det i vid var tid gällande kommunala tjänstepensionsavtalet Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension (AKAP-KR). AKAP-KR hette tidigare AKAP-KL.

4.2 "Anslutningsavtal" avser avtal mellan KKP och försäkringsgivare varigenom försäkringsgivaren godkänns och ansluts att meddela försäkring för avgiftsbestämd ålderspension enligt de kommunala tjänstepensionsavtalen.

4.3 "Anslutningsvillkor" avser villkor för försäkringsgivare som har blivit godkänd och ansluten som valbar försäkringsgivare av KKP och som har tecknat anslutningsavtal med KKP. Till anslutningsvillkoren hör även bilagor, se punkten 1.1 ovan.

4.4 "Arbetstagare" avser försäkrade arbetstagare som enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 eller PFA98 har rätt att anvisa placering av pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension från arbetsgivare till försäkringsgivare.

4.5 "Arbetsgivare" avser försäkringstagare som omfattas av AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 eller PFA98 och har att betala pensionsavgift för avgiftsbestämd ålderspension till försäkringsgivare enligt försäkrade arbetstagares val.

4.6 "Försäkringsavtal" avser avtal mellan försäkringstagare (arbetsgivare) och försäkringsgivare.

4.7 "Försäkringsgivare" avser försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP och därigenom åtagit sig att följa vid var tid gällande AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 eller PFA98 samt anslutningsvillkor med bilagor.

4.8. "Gammalt pensionskapital" har den betydelse som framgår av punkt 7.1.

4.9 "Godkända Avgifter" har den betydelse som framgår av punkt 7.1 och Godkända avgifter, bilaga A till dessa anslutningsvillkor.

4.10 "Ickevalsalternativet" avser den försäkringsgivare, som från tid till annan anges i AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 eller PFA98, hos vilken den försäkrade arbetstagarens pensionsavgift placeras i det fall arbetstagaren inte meddelat val av försäkringsgivare i enlighet med nämnda tjänstepensionsavtal.

4.11 "KAP-KL" avser avgiftsbestämd ålderspension i det vid var tid gällande kommunala tjänstepensionsavtalet KollektivAvtalad Pension (KAP-KL).

4.12 "KKP" avser Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension.

4.13 "Kommunala tjänstepensionsavtal" avser de kommunala tjänstepensionsavtalen AKAP-KR, KAP-KL, PFA 01 samt PFA 98.

4.14 "Löneväxling" avser möjlighet för arbetstagare att avstå lön eller annan förmån där värdet i stället används för avsättning till pensionsförsäkring.

4.15. "Löneväxlat belopp" avser det belopp som arbetstagare kan välja att placera genom löneväxling antingen i den traditionella tjänstepensionsförsäkring/tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som arbetstagaren valt eller i en separat sådan pensionsförsäkring som finns i samma försäkringsutbud och som lyder under samma villkor som den avgiftsbestämda tjänstepensionen enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 och PFA98.

4.16 "Nytt pensionskapital" har den betydelse som framgår av punkten 7.1.

4.17. "Pensionsnämnden" avser den partssammansatta nämnd enligt AKAP-KR som utgörs av representanter för de kollektivavtalsslutande parterna. Pensionsnämnden för AKAP-KR är även Pensionsnämnd för KAP-KL, PFA01 och PFA98.

4.18 "PFA" avser avgiftsbestämd ålderspension i det vid var tid gällande kommunala tjänstepensionsavtalet Pensions och Försäkringsavtal (PFA) 98 respektive 01.

4.19 "Valbar försäkringsgivare" avser försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP och godkänts och anslutits som valbar försäkringsgivare för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 och PFA98.

4.20 "Valcentral" avser ett av arbetsgivaren från tid till annan utsett företag som har ingått administrationsavtal med försäkringsgivaren.

5. FÖRSÄKRINGSGIVARENS ALLMÄNNA ÅTAGANDEN

5.1. Försäkringsgivaren ska, som valbar försäkringsgivare, inneha och vidmakthålla erforderliga tillstånd för verksamheten enligt lag.

Försäkringsgivaren ska ansvara för att efterleva samtliga de åtaganden som enligt lag, förordning och myndighetsföreskrift åvilar försäkringsgivaren och i enlighet med branschstandard samt vad som i övrigt utgör god sed inom försäkrings- och finanssektorn.

Vad försäkringsgivaren ska erbjuda

5.2 Försäkringsgivaren ska erbjuda och meddela traditionell tjänstepensionsförsäkring och/eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring för avgiftsbestämd ålderspension till arbetstagare i enlighet med i var tid gällande bestämmelser i kommunala tjänstepensionsavtal och i anslutningsvillkoren med bilagor. Försäkringsgivaren ska också erbjuda samma försäkringsutbud till samma villkor om arbetstagare vill avsätta löneväxlat belopp till separat försäkring.

5.3 Försäkringsgivaren ska erbjuda och meddela samma försäkringsutbud till en arbetstagare oavsett vilket kommunalt tjänstepensionsavtal som arbetstagaren omfattas av. Försäkringsgivare som är valbar enligt ett kommunalt tjänstepensionsavtal är samtidigt valbar för övriga kommunala tjänstepensionsavtal (AKAP-KR, KAP-KL, PFA 01 och PFA 98).

Kontroll av försäkringsgivaren

5.6 Från och med året efter att försäkringsgivaren tecknat anslutningsavtal, ska försäkringsgivaren årligen till KKP lämna utdrag ur styrelseprotokoll där försäkringsgivaren bekräftar att samtliga åtaganden enligt anslutningsavtalet och anslutningsvillkoren med bilagor uppfyllts under föregående år samt att den information som lämnats enligt punkten 8.1 är fullständig och korrekt. Protokollsutdraget ska vara från ett styrelsesammanträde som ägt rum under årets första kvartal och inlämnas till KKP senast den 31 maj samma år.

Försäkringsgivaren är skyldig att på begäran tillhandahålla KKP sådan information som särskilt efterfrågats i syfte att kunna kontrollera efterlevnad av ingångna åtaganden, såsom revisorsintyg. Revisorn har att intyga att försäkringsgivaren efterlever kommunala tjänstepensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor.

Administrationsavtal

5.7 Försäkringsgivaren ska ingå särskilda administrationsavtal med valcentraler.

IT-miljö

5.8 Försäkringsgivaren åtar sig att på egen bekostnad se till att de IT-system som försäkringsgivaren äger eller förfogar över och som ska anslutas till eller på annat sätt fungera ihop med valcentralens vid var tid gällande IT-miljö, både vad gäller infrastruktur och metodik, är kompatibla med valcentralens tekniska plattformar och övriga IT-miljö. Försäkringsgivaren ska upprätthålla en för verksamheten adekvat IT- och informationssäkerhetsnivå. Information från valcentral till försäkringsgivaren ska ske enligt den vid var tid gällande filöverföringsstandard som meddelas av valcentralen till försäkringsgivaren. Ändringar ska meddelas med skäligt varsel.

Försäkringsavtal

5.9 Försäkringsavtalet anses tecknat när pensionsavgiften för enskild försäkrad arbetstagare för första gången förmedlats till försäkringsgivaren.

6. SÄRSKILDA ÅTAGANDEN AVSEENDE FÖRSÄKRINGS- GIVARENS FÖRSÄKRINGAR

Försäkringsvillkor

6.1 Försäkringsgivaren ska tillse att försäkringsvillkoren för de försäkringar som arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal är förenliga med i var tid gällande kommunala tjänstepensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor.

Information till arbetstagare

6.2 Försäkringsgivaren ska vidta skäliga åtgärder i syfte att informera arbetstagare om vilka försäkringar försäkringsgivaren erbjuder inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal.

6.3 Försäkringsgivaren ska i årligt årsbesked lämna följande information till arbetstagaren:

- Inbetalda pensionsavgifter under föregående kalenderår.
- Värdeutveckling under föregående kalenderår.
- Värdeutveckling på kapitalet från sparandets start.

- Avgifter under föregående kalenderår, anges i kronor och i procent.
- Livslängdsantaganden vid livsvarigt uttag.
- Pensionsprognos utifrån redan inbetalda pensionsavgifter om utbetalning sker livsvarigt, från 65 års ålder och från den i 32 a § LAS angivna åldern.
- Information om återbetalningsskydd.

Arbetstagaren ska därutöver under det år hon eller han fyller 60 år informeras om tecknat återbetalningsskydd, möjliga förmånstagare och om eventuella ekonomiska effekter för pensionen av bibehållet återbetalningsskydd.

I samband med pensionsavgång ska arbetstagaren informeras om fördelar och nackdelar av att ha återbetalningsskydd.

Återbetalningsskydd

6.4 Försäkringsgivaren ska tillhandahålla återbetalningsskydd. Försäkringen kan inte kombineras med annat efterlevandeskydd eller andra försäkringsförmåner.

Ändring av försäkringsvillkor

6.5 Försäkringsgivare får i den mån det är nödvändigt, med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad lagtillämpning, ändra försäkringsvillkor. Försäkringsgivare kan även ändra försäkringsvillkor så länge dessa ändringar är till fördel för de försäkrade och inte står i strid med kommunala tjänstepensionsavtal eller anslutningsvillkor med bilagor.

Flytt av kapital mellan förvaltningsformer

6.6 Försäkringsgivaren har inte rätt att flytta försäkringskapital mellan olika förvaltningsformer (traditionell försäkring eller fondförsäkring) utan att den försäkrade arbetstagaren har begärt flytt av kapital via valcentral. Detta gäller inte när den försäkrade arbetstagaren i samband med pensionsutbetalning väljer att i stället för utbetalning från fondförsäkringen byta förvaltningsform till traditionell förvaltning.

Försäkringsgivare som inte längre vill vara valbar för en förvaltningsform

6.7 Försäkringsgivare som inte längre avser vara valbar för en förvaltningsform (traditionell försäkring eller fondförsäkring) ska senast den 30 juni meddela KKP, valcentraler och försäkrade arbetstagare. Från och med den 1 juli innevarande år kommer försäkringsgivarens produkter inom förvaltningsformen inte längre finnas tillgängliga för arbetstagares ny- eller omval. Förmedling av

pensionsavgifter till befintlig försäkring fortsätter att ske, om försäkringsgivaren inte meddelat annat, fram till och med den 31 december samma kalenderår. Valcentralen informerar arbetstagare om möjligheten att göra nytt val för placering av framtida pensionsavgifter. Om arbetstagaren inte meddelat ett nytt val för placering av pensionsavgift som förmedlas efter att förvaltningsformen upphört, ska pensionsavgiften betalas till traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB (publ.), efter att förvaltningsformen upphört.

Meddelande till KKP

6.8 Vid förändringar av försäkringsvillkor, försäkringsprodukter och försäkringsutbud ska försäkringsgivaren meddela KKP detta.

Marknadsföring av försäkringsprodukter

6.9 All marknadsföring av försäkringsprodukter som arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal ska ske i enlighet med god marknadsföringssed och god försäkringsstandard. Marknadsföringen ska vara avsedd för beskrivning av försäkringsprodukten och dess egenskaper. Försäkringsgivaren får inte i anslutning till information om försäkringar som arbetstagare kan välja för placering av pensionsavgift marknadsföra andra produkter. Försäkringsgivaren får inte heller i övrigt marknadsföra försäkringsgivarens andra försäkringsprodukter på sådant sätt att dessa kan uppfattas som att de är en del av produkterna inom kommunala tjänstepensionsavtal.

Utbetalning av pension

6.10. Utbetalning av pension ska följa bestämmelserna i kommunala tjänstepensionsavtal. Försäkringsgivaren ska i lämplig tid innan arbetstagaren uppnår den ålder som anges i AKAP-KR, bilaga 1 § 7 tredje stycket, KAP-KL, bilaga 1 § 15 tredje stycket, samt motsvarande åldrar i PFA98 och PFA01³ avisera arbetstagaren om dennes försäkring och på vilket sätt uttag av pension kan göras. Livsvarig utbetalning ska av försäkringsgivaren anges som förval.

7 SÄRSKILDA ÅTAGANDEN AVSEENDE AVGIFTER OCH FLYTT AV FÖRSÄKRINGSKAPITAL

Godkända avgifter

7.1 För de försäkringar som försäkringsgivaren erbjuder inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal ska denne tillse att försäkringsgivarens avgifter är förenliga med bilaga A ”Godkända Avgifter”. Detta gäller såväl pensions-

---

³ Motsvarande åldrar i PFA98 och PFA01 överensstämmer sedan 2017-04-27 med åldersgräns i KAP-KL (”Överenskommelse om ändringar i PFA01 och PFA98”).

avgifter som placeras hos försäkringsgivaren från och med tidpunkten då anslutningsvillkoren börjar gälla för denne ("nytt pensionskapital") som pensionsavgifter som före denna tidpunkt placerats hos försäkringsgivaren enligt kommunala tjänstepensionsavtal ("gammalt pensionskapital"). Avgifterna ska tas ut på det sätt som anges i bilaga A "Godkända Avgifter" och försäkringsgivaren ska inte belasta anslutna produkter med andra avgifter än som anges i bilaga A.

Återbetalningsskyldighet

7.2 Om försäkringsgivaren brustit i sitt åtagande enligt punkt 7.1 är försäkringsgivaren skyldig att omedelbart återföra den otillåtet uttagna avgiften till berörd försäkring. Återbetalningsskyldigheten gäller retroaktivt från det att den otillåtna avgiften började tas ut. I beloppet ska även ingå gottgörelse för förlorad avkastning för den tid den otillåtna avgiften har tagits ut.

Kapitalflytt

7.3 Försäkringsgivaren ska tillåta flytt av intjänat försäkringskapital för avgiftsbestämd ålderspension i enlighet med bilaga B, "Flyttregelverk".

8 SÄRSKILDA ÅTAGANDEN AVSEENDE INFORMATION

Information till KKP

8.1 Försäkringsgivaren ska till KKP i samband med ansökningsförfarandet och därefter den 1 november varje kalenderår lämna fullständig och korrekt information om försäkringsprodukterna, avgifter, värdeutveckling på insatt försäkringskapital, livslängdsantagande vid livsvarigt uttag från 65 års ålder samt prognosränta.

Försäkringsgivaren ska därutöver ge KKP erforderlig information om försäkringsgivarens finansiella ställning, såsom vid var tid fastställd och publicerad solvenskvot och vad som i övrigt från tid till annan anges i anslutningsvillkoren med bilagor eller som särskilt inforas av KKP.

Betyg

8.2 I bilaga A (Godkända avgifter) finns bestämmelser om betygs- och/eller avkastningsmått.

9. FÖRUTSÄTTNINGAR

Ansökningsförfarande

9.1 Försäkringsgivaren har att senast den 31 maj till KKP ge in en fullständig ansökan om godkännande som valbar försäkringsgivare för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal. Om försäkringsgivaren uppfyller villkoren, godkänns och ansluts försäkringsgivaren såsom valbar försäkringsgivare genom tecknande av anslutningsavtal mellan KKP och försäkringsgivaren.

9.2 För det fall KKP avslår försäkringsgivarens ansökan om godkännande som valbar försäkringsgivare ska KKP lämna skriftligt motiverat beslut till försäkringsgivaren.

Fortsatt kontroll

9.3 KKP bedömer därefter om försäkringsgivaren från tid till annan uppfyller anslutningsvillkoren med bilagor. Om KKP beslutar att försäkringsgivaren från en viss tidpunkt inte längre ska vara valbar försäkringsgivare ska skriftligt motiverat beslut lämnas till försäkringsgivaren.

9.4 KKP:s beslut är bindande. Det står dock försäkringsgivaren fritt att på nytt lämna in ansökan till KKP om att bli valbar försäkringsgivare.

10. KOSTNADER

10.1 Försäkringsgivaren ska stå alla egna kostnader i anledning av ansökan och uppfyllande av att vara valbar försäkringsgivare.

11. VITE

11.1 Om försäkringsgivaren brister i uppfyllande av villkoren i anslutningsavtal, kommunala tjänstepensionsavtal och/eller anslutningsvillkor med bilagor och försäkringsgivaren inte vidtar rättelse inom femton (15) dagar från det att KKP påtalat bristen för försäkringsgivaren kan KKP förelägga försäkringsgivaren att vidta rättelse inom trettio (30) dagar vid äventyr om vite med 15 000 SEK per påbörjat dygn som försäkringsgivaren underlåter att vidta rättelse. Vitet tillfaller KKP och förfaller omedelbart till betalning.

12. IKRAFTTRÄDANDE OCH GILTIGHETSTID

Ikraftträdande

12.1 Anslutningsvillkoren med bilagor gäller fr.o.m. den 1 januari 2021 och tills vidare.

När anslutningsvillkor blir gällande för försäkringsgivaren

12.2 Anslutningsvillkor med bilagor blir gällande för försäkringsgivaren från och med den 1 januari året efter att KKP och försäkringsgivaren tecknat anslutningsavtal. Detta under förutsättning att anslutningsavtal tecknats före den 1 juli året för ansökan.

Försäkringsgivaren anges på valblanketten och blir valbar försäkringsgivare från och med den 1 januari det år som anslutningsvillkoren blir gällande för försäkringsgivaren. Från samma tidpunkt förmedlas pensionsavgifter till försäkringsgivaren.

Flytt av kapital från andra valbara försäkringsgivare till försäkringsgivaren kan ske från och med den 1 januari det år anslutningsvillkoren med bilagor blivit gällande för försäkringsgivaren. Flytt av kapital från försäkringsgivaren till andra valbara försäkringsgivare kan ske från samma tidpunkt eller så snart det finns förmedlade pensionsavgifter hos försäkringsgivaren. Det gäller även kapital som försäkringsgivaren sedan tidigare förvaltar inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal.

13. UPPSÄGNING

13.1 Försäkringsgivaren upphör att vara valbar försäkringsgivare i de fall som anges nedan:

- a) Försäkringsgivaren eller KKP säger upp anslutningsavtalet.
- b) KKP säger upp anslutningsavtalet med försäkringsgivaren om försäkringsgivaren inte uppfyller villkoren i anslutningsavtal, kommunala tjänstepensionsavtal och/eller anslutningsvillkor med bilagor och försäkringsgivaren efter skriftlig underrättelse från KKP inte vidtar rättelse inom trettio dagar.
- c) KKP eller försäkringsgivaren säger upp anslutningsavtalet med försäkringsgivaren på grund av förändringar i lag eller föreskrifter från Finansinspektionen som väsentligt förändrar förutsättningarna för de kommunala tjänstepensionsavtalen, anslutningsavtalet och/eller anslutningsvillkor med bilagor;

d) KKP eller försäkringsgivaren uppmärksammar den andra parten på en Force Majeure situation och denna inte upphört inom 30 dagar från händelsens inträffande.

KKP kan enligt punkt a) säga upp anslutningsavtalet senast den 31 mars innevarande år. Uppsägning av anslutningsavtalet från försäkringsgivare enligt punkten a) ska vara KKP tillhanda senast den 30 juni respektive kalenderår. Anslutningsavtalet mellan KKP och försäkringsgivaren upphör i båda situationerna vid utgången av samma kalenderår.

Uppsägning av anslutningsavtalet som görs av KKP enligt punkten b) eller av antingen KKP eller försäkringsgivaren enligt punkterna c–d) kan ske med omedelbar verkan eller vid den tidpunkt som anges i uppsägningsmeddelandet. I annat fall upphör anslutningsavtalet vid utgången av samma kalenderår.

Anslutningsavtalet upphör automatiskt att gälla om försäkringsgivaren träder i konkurs, ställer in sina betalningar eller upptar ackordsförhandling. Det samma gäller om försäkringsgivaren (enligt lag eller på frivillig basis), träder i likvidation.

13.2 I de fall uppsägningen träder ikraft vid närmaste årsskifte kommer såväl information om försäkringsgivaren som dennes produkter inte att vara tillgängliga för arbetstagares ny- eller omval från och med den 1 juli. Inte heller kan flytt av kapital från andra valbara försäkringsgivare till försäkringsgivaren initieras efter den 30 juni. Förmedling av pensionsavgifter till befintliga försäkringar fortsätter att ske, om försäkringsgivaren inte meddelat annat, fram till och med den 31 december samma kalenderår.

I de fall uppsägningen träder i kraft omedelbart eller vid annan tidpunkt än vid årsskifte, är försäkringsgivarens produkter inte valbara från denna tidigare tidpunkt. Förmedling av pensionsavgifter upphör omedelbart eller vid den tidpunkt som anges i uppsägningsmeddelandet.

Pensionsavgifter kan efter avtalets upphörande inte förmedlas för placering hos försäkringsgivaren oavsett tidpunkt för intjänande.

14. FÖRPLIKTELSER VID UPPHÖRANDE

14.1 För det fall försäkringsgivaren upphör att vara valbar försäkringsgivare ska denne informera valcentralerna och försäkrade arbetstagare.

Försäkringsgivaren ska informera arbetstagare om möjligheten att via valcentral flytta försäkringskapital från försäkringsgivaren samt välja annan försäkringsgivare för pensionsavgift som vid tidpunkten för upphörandet inte inbetalats. Om arbetstagare inte meddelar nytt val av försäkringsgivare för placering av pensionsavgift som förmedlas efter avtalstidens utgång, ska pensionsavgiften

betalas till traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB (publ.), det så kallade icke-valet.

14.2 För det fall inbetalat pensionskapital inom ramen för kommunala tjänstepensionsavtal finns hos försäkringsgivaren ska försäkringsgivaren, efter det att försäkringsgivaren upphört att vara valbar försäkringsgivare, fortsätta att tillämpa de anslutningsvillkor som gällde vid tidpunkten för upphörande som valbar försäkringsgivare för detta pensionskapital.

15. ÖVERLÅTELSE

15.1 KKP och försäkringsgivare får inte överlåta ingånget anslutningsavtal utan den andra avtalspartens skriftliga godkännande. Om försäkringsgivaren upphör att meddela försäkring enligt kommunala tjänstepensionsavtal och önskar överlåta samtliga sina åtaganden gentemot de försäkrade kan detta ske under förutsättning att bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (2010:2043) och lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag iakttas samt att mottagande försäkringsgivare har tecknat anslutningsavtal med KKP. I den mån överlåtelse till sådan försäkringsgivare inte kan ske kan överlåtelse, efter godkännande från KKP, göras till en annan försäkringsgivare som särskilt åtagit sig att för det överlåtna beståndet följa de bestämmelser i kommunala pensionsavtal och anslutningsvillkor med bilagor som gällde för den avgivande försäkringsgivaren vid tidpunkten för beståndsöverlåtelsen.

16. UTFÖRANDE AV UPPGIFTER FÖR KKP

16.1 KKP har rätt att anvisa annan att helt eller delvis fullgöra KKP: s uppgifter.

17. SEKRETESS

17.1 Den information som försäkringsgivare lämnar i enlighet med anslutningsvillkor med bilagor kommer att göras tillgänglig för försäkrade och valcentraler i syfte att möjliggöra val för placering av pensionsavgift i enlighet med kommunala tjänstepensionsavtal. Information om valbara försäkringsgivare kommer bl.a. att publiceras på valcentralernas webbplatser.

För det fall försäkringsgivare lämnar särskild information till KKP och som utgör affärs- eller yrkeshemlighet eller på annat sätt är konfidentiell ska försäkringsgivaren meddela KKP detta. KKP ska förvara sådan information på ett betryggande sätt och inte utan försäkringsgivarens medgivande utlämna sådana uppgifter eller information till tredje man. Som tredje man avses inte Pensionsnämnden, dess kansli eller annan som KKP anvisat att fullgöra uppgifter. Sekretess enligt dessa villkor gäller även Pensionsnämnden, dess kansli eller annan som KKP anvisat att fullgöra uppgifter.

Vad som anges i andra stycket i denna punkt gäller inte sådan information som anges i första stycket och som har till syfte att avgöra om försäkringsgivaren ska vara valbar försäkringsgivare.

Oaktat vad som anges i andra stycket kan KKP använda information som försäkringsgivaren tillhandahållit KKP för statistiska sammanställningar och i anonymiserad form. Av informationen ska inte gå att utläsa att informationen rör försäkringsgivaren om inte skyldighet föreligger enligt lag.

18. ANSVAR OCH ANSVARSBEGRÄNSNING

18.1 KKP kan inte hållas ansvarig för direkt eller indirekt skada som åsamkats försäkringsgivare på grund av beslut eller åtgärd som vidtagits med stöd i dessa anslutningsvillkor. KKP är inte heller ansvarig för direkt eller indirekt skada som beror på underlåtelse att fullgöra de förpliktelser som åligger KKP enligt dessa anslutningsvillkor.

I den mån försäkringsgivare vållats indirekt skada genom att KKP agerat uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet kan ersättning för indirekt skada utgå med maximalt 10 prisbasbelopp. Det ankommer på försäkringsgivare att i görligaste mån begränsa skadeverkningarna.

Med indirekt skada avses bl.a. skada till följd av förlust av möjlighet att förvalta pensionskapital.

Vardera part ska stå sina kostnader föranledda av nödvändiga och av KKP beslutade rättningar av försäkringar och tillhörande information. Alla rättningar ska ske skyndsamt och utan negativ inverkan för den försäkrade/förmånstagaren.

Varken KKP eller försäkringsgivare svarar i något fall för skada till följd av strejk, lockout, bojkott, blockad, lagbud, myndighetsåtgärd, krigshändelse, terroristhandling eller annan omständighet som part inte kan rå över ("Force Majeure"). Om en force majeure situation föreligger ska den andra parten informeras utan dröjsmål för att vara befriad från ansvar. Så snart hindret upphör ska förpliktelser som inte kunnat fullgöras på grund av meddelad force majeure fullgöras.

19. MEDDELANDEN

19.1 Meddelanden till KKP respektive till försäkringsgivaren ska ske genom e-post, brev, rekommenderat brev eller bud till den kontaktperson som anges i punkten 5 (Underskrift och kontaktuppgifter) i anslutningsavtalet mellan KKP och försäkringsgivaren. Förändring av kontaktperson eller kontaktuppgifter meddelas utan dröjsmål på samma sätt som anges i denna bestämmelse.

Ett meddelande ska anses ha kommit mottagaren tillhanda vid följande tidpunkter:

- a)** om det är skickat via e-post, omedelbart efter mottagaren personligen bekräftat mottagandet eller leveranskvitto erhållits, dock senast närmast följande arbetsdag,
- b)** om det är skickat med brev, tre arbetsdagar efter att det skickats,
- c)** om det är avsänt med rekommenderat brev, tre arbetsdagar efter avlämnande för postbefordran och
- d)** om det är avlämnat med bud, vid överlämnandet.

Godkända avgifter för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal

Högsta tillåtna avgifter/kostnader från och med år 2018 och tills vidare.

Försäkring för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtalen AKAP-KR, KAP-KL, PFA-01 och PFA-98 får endast belastas med avgifter enligt vad som anges i denna bilaga. Dessa pensionsavtal är nedan benämnda som kommunala tjänstepensionsavtal.

1. Fast avgift

Försäkringsgivare får ta ut en fast avgift om 65 SEK per försäkring och år. Den fasta avgiften får tas ut för både traditionell tjänstepensionsförsäkring (eller motsvarande försäkring med garanterad avkastning) och tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring. Avgiften får inte utgöra avgift på premie. Den fasta avgiften får belasta per försäkring och tillkomma utöver de avgifter som anges nedan.

Det angivna beloppet 65 SEK gäller för 2018 och justeras därefter per den 1 januari varje år i enlighet med ändring i konsumentprisindex (KPI). Högsta tillåtna avgiftsbelopp ändras dock endast om ändringen i KPI medför en förändring av försäkringsavgiften på minst 5 SEK, ackumulerat.

2. Högsta tillåtna avgiftsnivåer för kapital- och fondförvaltning

Utöver den fasta avgiften enligt avsnitt 1 får endast (a) avgifter som anges i nedanstående tabell, respektive (b) resultatbaserad avgift enligt punkt 3 nedan belasta försäkringen.

Försäkringsprodukt/ Kategori av fond (1)	Tillåtna avgiftsnivåer för kapitalförvaltningskostnader respektive fondförvaltaravgifter (procent av försäkringskapitalet) (2)	Beskrivning	Betygskrav (3)
<i>Traditionell livförvaltning</i>	Total kostnad (rörlig försäkringsavgift och kapitalförvaltningskostnad) max: 0,20 % per år.	Livförsäkring med traditionell förvaltning där produkten innehåller en utfäst garanti.	N/A

Entrélösning (fondförsäkring)	Fondförvaltningsavgift max: 0,30 % per år.	Den investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, i vilken inbetalda premier placeras tills dess att den försäkrade gjort sitt val av fond(er), samt om aktivt val av fond(er) inte görs av den försäkrade.	N/A
Svenska aktiefonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,50 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras i svenska aktier oberoende av bolagsstorlek.	Minst genomsnittligt betyg 3
Globala och regionala aktiefonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,50 % per år.	Investeringsfonder eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras i aktier, i regionerna Nordamerika, Europa, Norden och Japan. Oberoende av bolagsstorlek.	Minst genomsnittligt betyg 3
Nya marknads- och länderfonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,65 % per år.	Investeringsfonder eller motsvarande, eller kombination av investeringsfonder, som placeras globalt i marknader som klassas som tillväxtmarknader och/eller specifika tillväxtmarknadsländer. Oberoende av bolagsstorlek.	Minst genomsnittligt betyg 3
Långa räntefonder (Sverige eller Sverige och Norden)	Maximal kostnad per fond får inte överstiga 0,25 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som placeras i svenska eller svenska och nordiska obligationer (både stat och företag) med duration längre än ett år och är denominerade eller hedgade till SEK.	N/A
Korta räntefonder (Sverige eller Sverige och Norden)	Maximal kostnad per fond får inte överstiga 0,15 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som placeras i svenska eller svenska och nordiska obligationer (både stat och företag) med duration kortare än ett år och är denominerade eller hedgade till SEK.	N/A

Räntefonder Utland	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,35 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som placerar i utländska obligationer (både stat och företag) och är hedgade till SEK.	N/A
Hedge- och absolut-avkastande fonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,50 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande klassad som hedgefond eller som har ett absolutavkastande avkastnings- och riskmål utifrån en fördefinierad tidshorisont.	N/A
Blandfonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,40 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som klassas som blandfonder oberoende om de är försiktiga eller aggressiva.	Minst genomsnittligt betyg 3
Övriga fonder	Genomsnittlig fast fondförvaltningsavgift max: 0,60 % per år.	Investeringsfond eller motsvarande som inte tillhör någon av de övriga definierade kategorier.	Minst genomsnittligt betyg 3. Avser kategorier som betygs-sätts av Morningstar.

(1) Produktgrupperingen avseende fonder följer den kategorisering som Morningstar Sweden AB tillämpar från tid till annan.

(2) Med genomsnittlig fondförvaltningsavgift avses för samtliga fondkategorier i tabellen genomsnittet av de investeringsfonder eller motsvarande som ingår i fondkategori. Exempel på genomsnitt: Tre fonder med genomsnitt på 0,50 % kan erbjudas den försäkrade med nettoavgifterna 0,80 %, 0,50 % respektive 0,20 % $(0,8+0,50+0,20)/3 = 0,50 \%$.

(3) Betygskravet utgår ifrån Morningstar rating med 3-årsbetyg. I beräkningen av kategorins snittbetyg finns två begränsningar:

- De fonder som ingår i en betygsatt kategori och som inte har tre års historik får betyg 2,75 i beräkningen.
- De fonder som ingår i en betygsatt kategori och som är passiva indexfonder får betyg 3 i beräkningen oavsett vad fonden har för betyg i Morningstar.

Om genomsnittligt betyg understiger 3 i någon av kategorierna uppmanas försäkringsgivare att justera erbjudandet för att uppnå minst 3 i genomsnittligt betyg.

Betygen kommer att stämmas av en gång per år i samband med fastställande av valblankett.

Med hänvisning till förändringar av de finansiella marknaderna kan definitionen av kapitalförvaltningstyper/kategorier komma att ändras under löpande avtalstid.

3. Andra avgifter

Resultatbaserad avgift

Resultatbaserade avgifter får förekomma. Om resultatbaserad avgift förekommer får denna avgift inte överskrida 20 % av meravkastningen utöver relevant jämförelseindex. Uttag av resultatbaserad avgift och information om sådan ska följa gängse branschstandard, samt följa de modeller som kan förväntas av en seriös och välrenommerad försäkringsgivare/fondbolag.

Transaktionsavgifter

Särskilda köp- och säljavgifter får inte förekomma. Undantaget är de transaktionsavgifter som betalas till fonden, dvs. till andra delägare och inte till fondbolaget. Övriga transaktionsavgifter får endast förekomma i form av skälig valutaväxlingsavgift i fond med annan valuta än SEK.

”Fond-i-fond” avgifter

Fonder som placerar i andra fonder (fond-i-fonder) kan förekomma men ska redovisas med den sammanlagda avgiften, dvs. summan av de fasta förvaltningsavgifter som belastar andelsägaren på samtliga nivåer. Totala avgifter får dock inte överstiga vad som anges som högsta godkända avgift för fondkategori enligt tabellen ovan.

Förstärkta garantier

Om försäkringsgivare tillämpar eller önskar tillämpa förstärkta garantier, t.ex. i form av särskilt lägsta framtida garanterat värde, ska avgifter i samband med dessa redovisas tydligt och separat. Avgiften för sådana riskmoment ska anses skälig i enlighet med branschpraxis och inte utgöra grund för ytterligare avgiftsuttag.

Livslängdsantaganden m.m.

Livslängdsantaganden och andra antaganden ska beräknas och redovisas enligt branschpraxis. Dessa typer av antaganden ska inte kunna utgöra grund för en särskild och/eller oskälig intäkt för försäkringsgivaren.

Flyttavgift

Om flyttberättigad begär flytt av sitt avgiftsbestämda pensionskapital i enlighet med kommunala tjänstepensionsavtal, har den avgivande försäkringsgivaren rätt att ta ut en särskild avgift för detta. Avgiften får högst uppgå till det belopp som anges i Regler för kapitalflytt för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal (bilaga B till anslutningsvillkor). I nämnda regelverk finns ytterligare bestämmelser om hur flyttavgift får tas ut av den avgivande försäkringsgivaren.

Regler för kapitalflytt för avgiftsbestämd ålderspension enligt kommunala tjänstepensionsavtal

1. Tillämpningsområde

Denna bilaga utgör ett gemensamt regelverk för kapitalflytt för avgiftsbestämda tjänstepensionsförsäkringar för arbetstagare som omfattas eller har omfattats av kommunala tjänstepensionsavtal, AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 samt PFA98. Pensionskapital i försäkring med ursprung i en av dessa kommunala tjänstepensionsplaner ska alltid flyttas enligt dessa anvisningar om försäkringen finns hos en försäkringsgivare som har varit valbar efter 2011-12-31. Valbar försäkringsgivare enligt anslutningsvillkoren ska även ta emot pensionskapital från en försäkringsgivare som inte längre är valbar. Försäkringsgivare som inte har varit valbara efter 2011-12-31 kan efter anmälan till Kollektivavtalsstiften för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP) godkännas för utflytt av pensionskapital enligt detta regelverk. KKP kan i särskilt fall godkänna inflytt av annat pensionskapital.

2. Flyttbart kapital

2.1 Definition

En kapitalflytt innebär att hela pensionskapitalet i en eller flera tjänstepensionsförsäkringar flyttas från en försäkringsgivare till en tjänstepensionsförsäkring med samma arbetstagare som försäkrad hos samma eller annan försäkringsgivare i enlighet med 58 kap. 18 § tredje stycket IL.

En kapitalflytt gäller endast det pensionskapital som redan är inbetalt. Framtida inbetalningar görs till den försäkringsgivare arbetstagaren väljer i flyttprocessen om inte annat anges. Den försäkrade arbetstagaren har rätt att flytta sitt kapital i arbetsgivarens ställe inom de ramar kollektivavtalsparterna bestämt. Regelverket ska därmed anses uppfylla de inkomstskatterättsliga bestämmelser som gäller för kapitalflytt. Endast kapital med ursprung ur en tjänstepensionsförsäkring kan flyttas enligt detta regelverk. Pensionskapital från flera tjänstepensionsförsäkringar hos olika försäkringsgivare kan flyttas till en tjänstepensionsförsäkring hos en försäkringsgivare.

2.2 Flyttbart kapital

Med flyttbart kapital avses ett pensionskapital som är större än de sammanlagda flyttavgifter som belastar kapitalet vid flyttprocessen.

Ett pensionskapital från en tjänstepensionsförsäkring med eller utan återbetalningsskydd kan endast flyttas till en tjänstepensionsförsäkring av samma slag.

Vid kapitalflytt ska hela värdet i en eller flera tjänstepensionsförsäkringar vid ett och samma tillfälle föras över till en mottagande tjänstepensionsförsäkring förutsatt att övriga villkor för kapitalflytt är uppfyllda.

Ovanstående gäller oavsett om flytten sker från tjänstepensionsförsäkringar som finns hos en eller flera försäkringsgivare och under förutsättning att mottagande försäkringsgivare har tecknat anslutningsavtal med KKP och vid tidpunkten är valbar försäkringsgivare.

2.3 Ej flyttbart kapital

Med ej flyttbart kapital avses

- Kapital som efter att flyttavgifter är avdragna har ett negativt värde.
- Kapital med pågående pensionsutbetalningar.
- Kapital där pensionsutbetalning ska påbörjas inom en månad och försäkringsgivaren meddelar valcentralen att flytt ej kan genomföras.
- Kapital som är slututbetalt eller återköpt.
- Kapital där det finns ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande till flyttberättigades efterlevande.
- Kapital som hänför sig till en tjänstepensionsförsäkring hos en försäkringsgivare som inte omfattas av punkten 1 Tillämpningsområde.

Om ett kapital inte är flyttbart ska en särskild orsakskod anges i meddelandet till valcentralen.

3. Förfrågan om kapital i befintliga tjänstepensionsförsäkringar

Vid varje enskild kapitalflytt ska valcentralen skicka förfrågan om förekomst av tjänstepensionsförsäkring till samtliga försäkringsgivare som är eller har varit valbara efter 2011-12-31 inklusive de försäkringsgivare som av KKP är godkända för utflytt av kapital enligt punkten 1. Pensionskapital som omfattas

av definitionen flyttbart kapital är flyttbart även om en flytt av kapital skett innan formell flytt reglerats inom ramen för kommunal tjänstepensionsförsäkring.

4. Presentation av kapital till flyttberättigad

Vid flyttbegäran ska försäkringsgivaren bekräfta tjänstepensionsförsäkringens aktuella värde i form av preliminärt kapital till den flyttberättigade. Det ska även framgå vid vilket datum denna beräkning skett. Vid större avvikelser mellan preliminärt och slutgiltigt kapital ska flyttberättigad göras uppmärksam på detta genom en extra avisering av valcentralen. Med större avvikelser avses mer än 20 procent. Flyttavgifter för valcentral och försäkringsgivare ska anges tillsammans med det preliminära kapitalet.

5. Tidsbegränsning

Kapitalflytt kan endast genomföras en gång per flyttberättigad och tolv månadersperiod. Ny period räknas från den tid som den tidigare flytten avslutades.

6. Förmedling av pensionsavgifter vid kapitalflytt

6.1 Stoppad förmedling

När flyttberättigad tagit beslut om kapitalflytt ska aktuell valcentral meddela flytten till övriga valcentraler. Förmedling ska då stoppas hos samtliga valcentraler på området. Nya pensionsavgifter får inte förmedlas förrän flytten är genomförd.

Räntekompensation utgår inte till flyttberättigad för till valcentralen inbetalda pensionsavgifter under tid som förmedling är stoppad av valcentralen.

6.2 Återtag av pensionsavgifter

Återtag av pensionsavgifter kan inte göras under tiden för pågående kapitalflytt. Om kapitalflytt är inledd görs återtaget hos den mottagande försäkringsgivaren när flytt är genomförd.

7. Kontrolluppgift (KU) till Skatteverket m.m.

Flyttinformation, som lämnas av valcentralerna, ska innehålla uppgifter om mottagande försäkringsgivare. När avgivande försäkringsgivare tagit emot flyttinformation och beräknat slutlikvid ska försäkringsgivaren skicka

kontrolluppgift till Skatteverket inom 30 kalenderdagar efter att avgivande försäkringsgivare överfört kapitalet till valcentralen.

Kontrolluppgift ska lämnas enligt bestämmelserna i Skatteförfarandelagen (2011:1244).

Mottagande försäkringsgivare skickar försäkringsinformation till valcentralerna enligt valcentralernas anvisningar. Denna information skickar valcentralerna därefter till avgivande försäkringsgivare genom ett så kallat återrapporteringsmeddelande. Om meddelandet är felaktigt eller uteblir ska avgivande försäkringsgivare kontakta aktuell valcentral.

8. Tidpunkt för flytt

Preliminära uppgifter om tjänstepensionsförsäkringen/flyttbart kapital ska levereras till valcentralerna tre bankdagar efter mottagen flyttförfrågan. Pensionskapitalet ska flyttas inom det antal bankdagar som valcentralen aviserar, normalt 25 bankdagar efter det att meddelande om flytt mottagits av avgivande försäkringsgivare.

9. Försäkringsansvar

Försäkringsansvaret upphör i tjänstepensionsförsäkringen hos avgivande försäkringsgivare när kapitalet lämnar avgivande försäkringsgivare för vidare förmedling via valcentral till mottagande försäkringsgivare förutsatt att tjänstepensionsförsäkring är tecknad hos den mottagande försäkringsgivaren. Försäkringsansvar i tjänstepensionsförsäkring hos mottagande försäkringsgivare inträder dagen efter detta upphört hos avgivande försäkringsgivare.

10. Administrativ samordning

Valcentralerna administrerar ansökan från den flyttberättigade om kapitalflytt och förmedlar kapitalflyttsinformation till flyttberättigad, till avgivande försäkringsgivare, mottagande försäkringsgivare och valcentralerna på området.

Valcentralerna ska bistå försäkringsgivaren med de nödvändiga uppgifter som erfordras för att uppfylla kontrolluppgiftsskyldigheten.

10.1 Uppgifter till flyttberättigad från aktuell valcentral

Valcentralen ska informera den flyttberättigade om att uppgifterna i ett flyttärende är uppdaterade. Som inloggad på aktuell valcentral ska den flyttberättigade få följande information.

- Meddelande om sammanställt preliminärt flyttkapital före beslut om flytt.

- Bekräftelse på den flyttberättigades beslut av flytt.
- Meddelande om att flytten är genomförd.

11. Flytt inom ansluten försäkringsgivare (internflytt). Byte av förvaltningsform

Om flyttberättigad flyttar pensionskapitalet från traditionell försäkring till fondförsäkring, från fondförsäkring till traditionell försäkring, från traditionell försäkring till traditionell försäkring, från fondförsäkring till annan fondförsäkring eller flyttar gammalt kapital från tjänstepensionsförsäkring till ny tjänstepensionsförsäkring hos samma försäkringsgivare eller koncern betraktas det som kapitalflytt. Valcentralerna administrerar flytten.

12. Flytt till ansluten försäkringsgivare

Flytt av pensionskapital är endast tillåten till en försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP och som är valbar vid tidpunkten för begäran om flytt. Flytt kan enbart göras till sådan förvaltningsform hos försäkringsgivaren som är valbar vid tidpunkten för begäran om flytt.

13. Räntekompensation vid dröjsmål

Om avgivande försäkringsgivare flyttar pensionskapitalet mer än sju kalenderdagar efter den angivna flyttidpunkten ska en räntekompensation tillföras det utflyttade pensionskapitalet. Räntekompensationen ska beräknas från och med sju kalenderdagar efter flyttidpunkten till och med den tidpunkt då överföringen av pensionskapitalet genomförs. Räntekompensationen är för närvarande fem procent, men kan ändras efter beslut av kollektivavtalsparterna. Om räntekompensationen understiger 0.25 procent av gällande prisbasbelopp behöver någon ränta inte betalas.

14. Flyttavgift

Avgivande försäkringsgivare har rätt att av den flyttberättigades kapital ta ut en avgift för kapitalflytten. Den totala flyttavgiften gäller per flyttillfälle och försäkringsgivare eller per flyttillfälle och förvaltningsform, om försäkringsgivaren erbjuder traditionell- och fondförsäkring under samma organisationsnummer, och får för närvarande högst uppgå till 800 kr inklusive valcentralens hanteringsavgift.

Parterna beslutar om storleken på den totala flyttavgiften inom ramen för anslutningsvillkoren för de kommunala tjänstepensionsavtalen.

Flyttförmedlande valcentral får för sin hantering ta ut en avgift som ingår i totala flyttavgiften som faktureras vart och ett av de avgivande försäkringsgivarna enligt särskild rutin. Parterna beslutar om avgiften för valcentralerna som för närvarande uppgår till 240 kr exklusive mervärdeskatt.

Den totala flyttkostnaden tas ut vid ett och samma tillfälle av den avgivande försäkringsgivaren. Redovisningen ska ange fördelningen i det preliminära meddelandet från avgivande försäkringsgivare. Med flyttillfälle avses den period under vilken kapitalflytt genomförs från en eller flera försäkringsgivare till annan försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP.

15. Förmånstagarförordnande

När den ursprungliga pensionsförsäkringen upphör att gälla ska ett nytt förmånstagarförordnande inges till den mottagande försäkringsgivaren. Om inget nytt förmånstagarförordnande inges ska den mottagande försäkringsgivarens standardförordnande för förmånstagare gälla.

16. Hälsoprövning

Flytt av pensionskapital ska ske utan hälsoprövning.

17. Ångerrätt och avbruten kapitalflytt

Flyttberättigad har rätt att avbryta kapitalflytten senast tio kalenderdagar (karenstid) från det att aktuell valcentral har fått meddelande om flytt. Flytten avbryts genom att flyttberättigad meddelar aktuell valcentral om att avbryta flytt. Avbryter flyttberättigad kapitalflytt fortsätter inbetalning av framtida premier till samma försäkringsgivare som tidigare.

Kapitalflytt kan även avbrytas av följande anledningar:

- Flyttberättigad avlider innan avgivande försäkringsgivare skickat kapital till valcentral.
- Kapitalet är mindre än flyttavgiften.
- Kapitalet är slututbetalt eller återköpt.

Avbruten kapitalflytt enligt ovan är kostnadsfri för den flyttberättigade.

Kapitalflytt kan av synnerliga skäl avbrytas efter att karenstiden löpt ut, vid oriktigheter orsakade av avgivande försäkringsgivare. Kapitalflytten avbryts genom att avgivande försäkringsgivare kontaktar valcentralen. Kostnaden för att avbryta flytt av synnerliga skäl uppgår till samma avgift som för en genomförd

flytt. Denna kostnad debiteras avgivande försäkringsgivare men får inte belasta den flyttberättigades kapital.

18. Stopp av kapitalflytt vid pensionsutbetalning

Har avgivande försäkringsgivare kännedom om att flyttberättigad ska påbörja en pensionsutbetalning inom en månad från den tidpunkt som försäkringsgivaren ska lämna uppgifter till aktuell valcentral, har försäkringsgivaren rätt att meddela aktuell valcentral att flytt ej kan genomföras.

Om flyttberättigad inte avser att påbörja pensionsutbetalning kan flytt genomföras enligt angiven process.

19. Felaktig kapitalflytt

Om kapitalflytt genomförts under felaktiga förutsättningar, exempelvis om den försäkrade var avliden innan försäkringsansvar övergått till mottagande försäkringsgivare, ska detta regleras mellan mottagande och avgivande försäkringsgivare utan valcentralens medverkan. Det nya valet till den mottagande försäkringsgivaren gäller.

20. Dödsfall under pågående flytt

Inträffar ett dödsfall under pågående flytt, innan försäkringsansvaret övergått till mottagande försäkringsgivare, avslutas ärendet utan åtgärd och kapitalet stannar hos avgivande försäkringsgivare. I annat fall övergår försäkringsansvaret till den mottagande försäkringsgivaren. En allmän utgångspunkt är att man ska verka för bästa samförståndslösning vid dödsfall.

21. Fullmakter

Valcentralerna har ingen egen hantering av fullmakter.

22. Flera anställningar

22.1 Flera anställningar – definition

Med flera anställningar avses anställningar hos flera olika arbetsgivare inom kommun, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Sobona samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare under samma tidsperiod. I samband med kapitalflytt räknas mer än en anställning hos en och samma arbetsgivare inte som flera anställningar.

22.2 Klassificering av anställning

En person för vilken en pensionsavgift förmedlats under senaste intjänandeår eller innevarande år anses ha en aktiv anställning. För personer som inte uppfyller kriterier för att ha en aktiv anställning men där det någon gång förmedlats pensionsavgifter anses anställningen som avslutad.

22.3 Flytt vid flera anställningar

Vid flera aktiva anställningar hanteras valet för den anställde av den valcentral vars webbadress den anställde besöker. I annat fall hanteras valet av den valcentral som haft den senaste registreringen av anställning.

Med förmedlade pensionsavgifter avses här pensionsavgifter som förmedlats i enlighet med regelverk som finns i AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 och PFA98.

22.4 Byte av valcentral

När en arbetsgivare byter valcentral fullföljs en pågående flytt av den valcentral som påbörjat flytten.

Om flytt inte påbörjats stängs möjligheten för flytt av kapital när den mottagande valcentralen tagit emot och importerat beståndet i sitt system. Därefter slussas den flyttberättigade vidare till den nya valcentralen.

Bytet av valcentral påverkas inte av att det finns flera anställningar.

22.5 Ångerrätt vid flera anställningar

Om flyttberättigad ångrar pågående flytt som begärts ska den valcentral hos vilken flytt begärts meddela den mottagande valcentralen att flytt är avbruten.

22.6 Dödsfall vid flera anställningar

Om flyttberättigad avlider avbryts flytt och den valcentral hos vilken flytt begärts ska meddela mottagande valcentral att flytt är avbruten utan att ange orsaken.

22.7 Förmedling

Under pågående flytt stoppas förmedling hos samtliga valcentraler.

22.8 Återtag av pensionsavgifter

Om ett återtag gjorts ifrån en försäkringsgivare av en valcentral samtidigt som kapitalflytt genomförs av en annan valcentral kan endast det återstående kapitalet flyttas hos försäkringsgivaren. I det fall uppgifter om preliminärt kapital som angivits hos försäkringsgivaren då inte stämmer och ett lägre kapital fastställts och förmedlats till valcentral, ska den flyttberättigade meddelas detta. Om

kapitalflytt är inledd görs återtaget hos den mottagande försäkringsgivaren när flytt är genomförd.

23. Vissa Begrepp

”Flera anställningar” avser flera anställningar hos flera arbetsgivare inom kommun, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Sobona samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare under samma tidsperiod.

”Försäkringsgivare” avser försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP) och därigenom åtagit sig att följa vid var tid gällande AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 eller PFA98 samt anslutningsvillkor med bilagor.

”KKP” avser Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension.

”Kommunal arbetsgivare” avser kommun, region, medlem i Arbetsgivarförbundet Sobona samt annan av Pensionsnämnden godkänd arbetsgivare.

”Pensionsnämnden” avser den partssammansatta nämnd enligt AKAP-KR som utgörs av representanter för de kollektivavtalsslutande parterna. Pensionsnämnden för AKAP-KR är även Pensionsnämnd för KAP-KL, PFA01 och PFA98.

”Valbar försäkringsgivare” avser försäkringsgivare som tecknat anslutningsavtal med KKP och godkänts och anslutits som valbar försäkringsgivare för avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KR, KAP-KL, PFA01 och PFA98.

”Valcentral” avser ett av arbetsgivaren från tid till annan utsett företag som har ingått administrationsavtal med försäkringsgivaren.

Riktlinjer för arbetsgivarens informationsansvar – AKAP-KR

Arbetsgivarens informationsansvar gäller den avgiftsbestämda ålderspensionen som arbetstagaren tjänar in hos arbetsgivaren. Följande riktlinjer gäller från och med den 2023-01-01.

Avgiftsbestämd ålderspension

I samband med anställning av arbetstagare ska arbetsgivaren informera om vilka rutiner och villkor som är av vikt för att arbetstagaren ska kunna överblicka sitt intjänande av tjänstepension.

Arbetsgivaren ska informera arbetstagaren om de procentsatser för pensionsavgiften och den pensionsgrundande lönen som beräknats för arbetstagarens pensionsavgift i samband med placeringen. Information om arbetstagarens pensionsavgift ska anges i krontal. Eventuellt löneväxlad pensionsavgift och särskild avsättning till pension ska redovisas separat i krontal.

Arbetsgivaren ska ange den traditionella tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring som pensionsavgiften betalats till. Har pensionsavgiften betalats till en traditionell tjänstepensionsförsäkring hos KPA Pensionsförsäkring AB (publ.), för att arbetstagaren inte gjort ett aktivt val, ska detta anges.

Försäkringsgivaren ansvarar för att informera arbetstagaren om placerad pensionsavgift utifrån vid var tid gällande kollektivavtal, anslutningsvillkor med bilagor och gällande rätt.

Arbetstagarens val av försäkringsgivare

Arbetsgivaren ska informera arbetstagaren om vilka försäkringsgivare som har tecknat anslutningsavtal med Kollektivavtalsstiftelsen för avtalsvård av Kommunal Pension (KKP) och som vid varje tidpunkt uppfyller kollektivavtalets krav samt de vid var tid gällande anslutningsvillkoren.

Valblankett samt objektiv och övergripande information om de valbara försäkringsgivarna ska erbjudas.

Närmare information om försäkringsgivarens utbud av valbar traditionell tjänstepensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring i form av fondförsäkring görs direkt mellan försäkringsgivaren och arbetstagaren.

Beräkningsexempel – rekommendation avseende pensionsavgift enligt AKAP-KL vid samtidiga anställningar (gällande från och med den 1 januari 2018)

Om en arbetstagare har flera samtidiga deltidsanställningar gör varje arbetsgivare pensionsavsättningar utifrån inkomsten i respektive anställning. Det innebär att pensionen blir lägre jämfört med om arbetstagaren istället hade haft en hel- eller deltidsanställning om årsinkomsten överstiger gränsvärdet 7,5 inkomstbasbelopp (IBB). Inkomster över gränsvärdet ger 30 procent pensionsavsättning och inkomster därunder ger 4,5 procent.

För att arbetstagare med fler samtidiga deltidsanställningar inte ska gå miste om de 30-procentiga pensionsavsättningarna eller få lägre pensionsavsättningar kan arbetsgivare och arbetstagare komma överens om att beräkna pensionen med ett lägre gränsvärde som bestäms utifrån sysselsättningsgraden. På inkomstdelar under detta nya gränsvärde sker pensionsavsättning med 4,5 procent och på inkomstdelar över det nya gränsvärdet sker pensionsavsättning med 30 procent. För att arbetstagaren ska bli fullt kompenserad krävs att alla samtidiga arbetsgivare tillämpar metoden. Det är dock inte något hinder att tillämpa metoden om det endast är en av arbetsgivarna som gör det.

Under 2018 införs kvartalsinbetalningar istället för årsinbetalningar. Storleken på pensionsavsättningarna beräknas per halvår i efterskott. Den beräkning som görs per 30 juni avser inkomsterna det första halvåret och betalas in den 30 september och den 31 december. Den beräkning som görs per 31 december avser inkomsterna det andra halvåret och betalas in den 30 mars och den 30 juni följande år. När halvårsberäkningar införs 2018 divideras 7,5 IBB med två. Även 30 IBB divideras med två. Brytgränserna per halvår blir då i praktiken 3,75 IBB resp. 15 IBB.

Om sysselsättningsgraden är 50 %, sätts halvtiden i relation till gränsvärdena om 3,75 IBB respektive 15 IBB för att få nya brytgränser. Dvs. $3,75 \text{ IBB} \times 50 \% =$ en ny brytgräns där inkomster som överstiger denna nivå ger en pensionsavsättning på 30 %.

Formel vid kvartalsbetalningar:

$7,5 \text{ IBB} / 2 \times \text{sysselsättningsgraden} = \text{ny brytgräns}$

$30 \text{ IBB} / 2 \times \text{sysselsättningsgraden} = \text{ny övre brytgräns}$

Metoden kan åskådliggöras med nedanstående två exempel:

Exempel 1

Anställning hos en arbetsgivare

Sysselsättningsgrad: 100 procent

Pensionsgrundande lön: 600 000 kr/år (50 000 kr/mån), dvs. 300 000 kr per halvår

IBB 2017: 61 500 kr

7,5 IBB = 461 250 kr/helår (38 438 kr/mån)

Gränsvärde per halvår 3,75 IBB = 230 625 kr (38 438 kr/mån)

Pensionsavgift: 4,5 procent på inkomst till och med 3,75 IBB och 30 procent på inkomst mellan 3,75 IBB och 15 IBB innebär:

$4,5 \% \times 230\,625 \text{ kr} = 10\,378 \text{ kr}$

$30 \% \times 69\,375 \text{ kr} (300\,000 - 230\,625) = 20\,813 \text{ kr}.$

Sammanlagd pensionsavgift per halvår: 31 191 kr/halvår (per helår 62 382 kr).

Beräkning enligt rekommendation vid samtidiga anställningar

Sysselsättningsgrad: 50 procent

Pensionsgrundande lön: 300 000 kr/år (25 000 kr/mån), dvs. 150 000 kr per halvår

IBB 2017: 61 500 kr

Gränsvärde 3,75 IBB: 230 625 kr/halvår (38 438 kr/mån)

Justerat gränsvärde: $0,5$ (sysselsättningsgrad) $\times$ 230 625 kr (3,75 IBB) = 115 313 kr/halvår.

Pensionsavgift beräknad med beaktande av rekommendation med justerat gränsvärde:

$4,5 \% \times 115\,313 \text{ kr} = 5\,189 \text{ kr}$

$30 \% \times 34\,687 \text{ kr} (150\,000 - 115\,313) = 10\,406 \text{ kr}.$

Sammanlagd pensionsavgift per halvår 15 595 kr (per helår 31 190 kr).

Exempel 2

Anställning hos en arbetsgivare

Sysselsättningsgrad: 80 procent

Pensionsgrundande lön: 480 000 kr/år (40 000 kr/mån), dvs. 240 000 kr per halvår

IBB 2017: 61 500 kr

Gränsvärde 3,75 IBB: 230 625 kr/halvår (38 438 kr/mån)

Pensionsavgift: 4,5 procent på inkomst till och med 3,75 IBB och 30 procent på inkomst mellan 3,75 och 15 IBB innebär

$$4,5 \% \times 230\,625 \text{ kr} = 10\,378 \text{ kr}$$

$$30 \% \times 9\,375 \text{ kr} (240\,000 - 230\,625) = 2\,813 \text{ kr}$$

Sammanlagd pensionsavgift per halvår 13 191 kr (26 382 kr/år)

Beräkning enligt rekommendation vid samtidiga anställningar

Sysselsättningsgrad: 40 procent

Pensionsgrundande lön (observera ny lön): 250 000 kr/år (20 833 kr/mån), dvs. 125 000 kr/halvår

IBB 2017: 61 500 kr

Gränsvärde 3,75 IBB: 230 625 kr per halvår (38 438 kr/mån)

Justerat gränsvärde: 0,4 (sysselsättningsgrad) x 230 625 kr (3,75 IBB) = 92 250 kr/halvår

Pensionsavgift beräknad med beaktande av rekommendation med justerat gränsvärde:

$$4,5 \% \times 92\,250 \text{ kr} = 4\,151 \text{ kr}$$

$$30 \% \times 32\,750 \text{ kr} (125\,000 - 92\,250) = 9\,825 \text{ kr}$$

Sammanlagd pensionsavgift per halvår 13 976 kr (27 952 kr/helår)

Pensionsnämndens för PFA, KAP-KL och AKAP-KL beslut angående proportionell beräkning av pensionsavgift i enlighet med § 3 AKAP-KL

Gränsvärdet beräknas genom att intjänad lön ställs i proportion till antalet arbetade dagar under beräkningsperioden. Gränsvärdet ska beräknas proportionerligt i förhållande till anställningstiden om den överenskomna fasta kontanta lönen vid något tillfälle under perioden har överstigit 62,5 procent av IBB.

Samtliga anställningar hos samma arbetsgivare under en beräkningsperiod ses som en anställning. Gränsvärdet om 7,5 IBB beräknas proportionerligt om en eller flera anställningar som påbörjats eller avslutas under beräkningsperioden sammanhängande uppgår till minst tre månader och om någon överenskommen lön i någon av anställningarna har överstigit 62,5 procent av IBB.

Om kravet är uppfyllt beräknas gränsvärdet med hänsyn till total anställningstid hos arbetsgivaren under beräkningsperioden. Anställningar hos två eller flera arbetsgivare bedöms var för sig utifrån kraven på tre månader respektive kravet på överenskommen lön.

Ledighet som inte är pensionsgrundande ska inte räknas vid fastställande av proportionerligt beräknad pensionsavgift. Arbetade dagar under året är den faktor som ska användas vid beräkningen. Tjänstledighet som inte är pensionsgrundande ska inte räknas, utan delningstalet fastställs efter antal arbetade dagar. Samma princip ska gälla oavsett om anställningen varat del av år eller helt år.

Om arbetstagaren varit anställd och omfattats av KAP-KL eller annat kommunalt pensionsavtal under del av året ska delningstalet fastställas utifrån de arbetade dagar som arbetstagaren omfattats av AKAP-KL i anställningen.

För perioder med timanställningar beaktas endast arbetade dagar vid beräkningen.

Besluten återfinns i Pensionsnämndens protokoll 2014-05-05, 2014-06-02, 2014-11-17 och 2015-08-25.